

**בבית המשפט העליון
בשבתו כבית המשפט הגבוה לצדק**

בג"ץ 1877/14
בג"ץ 1937/14
בג"ץ 2260/14
בג"ץ 8017/15

העותרת בבג"ץ 1877/14

התנועה לאיכות השלטון בישראל
ע"י ב"כ אליעד שרגא ואח'
מרח' יפו 208, ירושלים
טל': 02-5000073; פקס': 02-5000076

1. עו"ד איתי בן חורין
 2. הפורום לשוויון בנטל (ע"ר 580484822)
 3. עו"ד איתן גינזבורג
- ע"י עו"ד איתי בן חורין
מרח' יגאל אלון 86, תל אביב
טל': 03-6766668; פקס': 03-6766672

העותרים בבג"ץ 1937/14

1. עמותת הרצליה למען תושביה (ע"ר 0373793-58)
- ע"י ב"כ ד"ר שמואל סעדיה, עו"ד
ו/או עו"ד המפל עמית
מרח' יורדי הסירה 1, תל אביב
טל': 03-5286314; פקס': 03-5287922

העותרת בבג"ץ 2260/14

1. מפלגת יש עתיד
 2. התאחדות הסטודנטים והסטודנטיות בישראל
- ע"י ב"כ ממושרד עו"ד בוסי – אביאני
רח' יד חרוצים 12, תל אביב 67778
טל': 03-6225959; פקס': 03-6872045

העותרים בבג"ץ 8017/15

נ ג ד

1. הכנסת
- על ידי הלשכה המשפטית, הכנסת, ירושלים
טל': 02-6408479; פקס': 02-6753495
2. ממשלת ישראל
 3. שר הביטחון
 4. צה"ל

המשיבים בבג"ץ 1877/14

5. המדפיס הממשלתי
- המשיבים 2-5 על ידי פרקליטות המדינה, משרד המשפטים
רח' צאלח א-דין 29, ירושלים
טל': 02-6466590; פקס': 02-6467011

המשיבים בבג"ץ 1937/14

1. כנסת ישראל
 2. ממשלת ישראל
 3. שר הביטחון
- המשיבים 2 ו-3 על ידי פרקליטות המדינה, משרד המשפטים
רח' צאלח א-דין 29, ירושלים
טל': 02-6466590; פקס': 02-6467011

1. מדינת ישראל - ממשלת ישראל
 2. משרד הביטחון
 3. מדינת ישראל - כנסת ישראל - המדפיס הממשלתי
- המשיבים 1 ו-2 על ידי פרקליטות המדינה, משרד המשפטים
רח' צאלח א-דין 29, ירושלים
טל': 02-6466590 ; פקס: 02-6467011

המשיבים בבג"ץ 2260/14

1. ראש ממשלת ישראל
 2. שר הביטחון
 3. היועץ המשפטי לממשלה
 4. הממשלה ה-34
 5. כנסת ישראל
- המשיבים 1-4 על ידי פרקליטות המדינה משרד המשפטים
רח' צאלח א-דין 29, ירושלים
טל': 02-6466590 ; פקס: 02-6467011

המשיבים בבג"ץ 8017/15

בקשה מטעם המדינה לדחיית מועד קיום פסק הדין

מבוא

1. בהתאם לבקשת ראש הממשלה ושר הביטחון ועל דעת היועץ המשפטי לממשלה, מתכבדת המדינה לפנות לבית המשפט הנכבד בבקשה לדחות את מועד קיום פסק הדין בהליכים שבכותרת (להלן: **פסק הדין**), ב-7 חודשים, כך שמועד פקיעתו של פרק ג' 1 לחוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986 (להלן: **חוק שירות ביטחון**), כנוסחו בעקבות תיקון 21 לחוק זה (להלן: **תיקון 21**), יידחה עד סמוך לאחר המועד המוערך של תום כנס החורף הבא של הכנסת, קרי עד ליום 12.4.19.
2. בראשית הדברים ייאמר, כי לא בנקל מוגשת בקשה לדחיית מועד קיום פסק דין. מדובר בבקשה חריגה, שיש בה כדי להוות – הלכה למעשה – שינוי של הצו המוחלט עליו הורה בית המשפט הנכבד. בקשה זו מוגשת כמוצא אחרון של ממש, על רקע הסוגיה הרגישה והייחודית עליה נסובות העתירות שבכותרת, ועל מנת להימנע ממצב של היווצרות "וואקום נורמטיבי".
3. סוגיית הסדרת גיוסם לצבא של תלמידי הישיבות ש"תורתם אומנותם", עליה נסוב פסק הדין, היא אחת הסוגיות הסבוכות והמורכבות ביותר העומדות בפני החברה הישראלית; סוגייה המששעת את החברה הישראלית למגזריה. מורכבותה ורגישותה של הסוגיה מחייבות כי ההסדר החקיקתי שייחקק חלף זה שבוטל בפסק הדין, יקבע מתוך זהירות, רגישות, כבוד הדדי, ותוך גיוס הסכמתה ותמיכתה, ככל הניתן, של אוכלוסיית היעד הרלוונטית – המגזר החרדי ונציגיו.
4. כפי שיוסבר להלן, טעמיה של הבקשה נעוצים בהעדר היתכנות להשלים את חקיקתו של תיקון מס' 25 לחוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986 (להלן: **החוק וגם חוק שירות ביטחון**), בכנס הנוכחי של הכנסת, אשר עתיד להסתיים ביום 22.7.18.

5. יצוין כבר עתה, כי במהלך פרק הזמן בן השנה, שהעמיד בית המשפט הנכבד לממשלה ולכנסת לשם קידום תיקון החקיקה, עמלו גורמי המדינה השונים, במטרה להביא לתיקון החוק בפרק הזמן שנקצב, באופן שיתן מענה לפגמים עליהם עמד בית המשפט הנכבד; ואולם חרף מאמצים אלה, מהלך זה של חקיקת הסדר חדש טרם הושלם.

6. כאמור לעיל, המועד בו עתיד תיקון 21 לפקוע יתול ביום 12.9.18. בהעדר תיקון חקיקה שיחליף את תיקון 21 שבוטל על-ידי בית המשפט הנכבד, וללא דחייה נוספת של מועד בטלות תיקון 21 מכוח הצו המוחלט עליו הורה בית המשפט הנכבד, הרי שיהא צורך להחיל את ההסדר הכללי הקבוע בחוק שירות ביטחון לעניין גיוס לשירות ביטחון על בני הישיבות.

ברי לכל, וכך אף עולה בבירור מפסיקתו של בית המשפט הנכבד, כי תוצאה כזו אינה ישימה במציאות הקיימת וכי הכרחי לאפשר לממשלה ולכנסת להשלים הליך חקיקה, שתחליף את ההסדר שבוטל בפסק דינו של בית המשפט הנכבד. כך למשל, מתייחס כבי השופט עמית בפסקה 7 לפסק דינו, למשמעות בטלות החוק ולהכרח המוטל על הכנסת ליצור חקיקה חדשה בסוגיה הרגישה של גיוס בני הישיבות, כדלקמן:

“התוצאה של בטלות החוק מניחה לפתחו של המחוקק פצצת-זמן מתקתקת עם השהייה לשנה, שבמהלכה יהיה על הכנסת לחוקק חוק חדש שיעמוד בדרישות החוקתיות. הנה כי כן, פוסלים אנו זו הפעם השנייה את ההסדר החוקי בסוגיה של גיוס בני ישיבות לצה"ל, אך מבלי ליתן למחוקק קריאת כיוון של ממש לחקיקה הבאה. כפי שציינה הנשיאה בפסקה 71 לפסק דינה לגבי החוק הנוכחי “נראה כי מה שהיה הוא שיהיה וכי הניגון עוד ישוב ויחזור”. וחברי, השופט רובינשטיין, מנבא בדבריו (בפסקה י') כי ייחקק חוק חדש ויימשך ה"פינג פונג". ולוואי ואתבדה, אך נוכח הפגמים המרובים בחוק, חושש אני כי יקשה על המחוקק גם בניסיון הבא לרבע את המעגל ולאזן בין עקרון השוויון לבין המציאות בשטח, מציאות נפיצה ומורכבת שהמדינה יצרה במו ידיה לאורך עשרות בשנים. ברי כי כל הסדר עתידי שייקבע על ידי הכנסת חלף החוק הנוכחי, יביא בפני בית משפט זה בפעם העשירית את שאלת גיוס בני הישיבות, ככל הנראה על-ידי אותם עותרים, אשר מלווים בנאמנות את הסוגיה, מערכה אחר מערכה. הניתן להתיר את הקשר הגורדי?

אין זה מתפקידו של בית המשפט לסיים את המלאכה. הפתרון לסוגיה החברתית-לאומית הסבוכה והרגישה של גיוס בני הישיבות מוטל על הכנסת.”

7. מנגד, יש לקוות כי דחיית פקיעת תיקון 21 ב-7 חודשים נוספים תאפשר לממשלה ולכנסת לנסות ולהשלים את הליכי החקיקה, כדבעי, עד לתום כנס החורף הקרוב של הכנסת, אשר מועדו המדויק טרם נקבע, אך עתיד לחול לקראת חג פסח תשע"ט.

כידוע, ניסוח חקיקה הוא הליך מורכב, המצריך תשומות מקצועיות רבות – כך על דרך הכלל, וכך בפרט כאשר עסקינן בסוגיות מורכבות ורגישות כגון זו שלפנינו. לפיכך ובהינתן חוסר היכולת להעביר את התיקון לחוק בקריאה שניה ושלישית בכנס הנוכחי של הכנסת – עובדה שהתבררה אך בשבוע האחרון – מוגשת בקשה כבר עתה, כחודשיים עובר לתום תקופת ההיית פסק הדין, וזאת על רקע סיומו הקרב של כנס הקיץ של הכנסת.

פסק דינו של בית המשפט הנכבד

8. עניין המקורי של שלוש העתירות הראשונות שבכותרת (להלן: **העתירות הראשונות**) בחוקתיות חוק שירות ביטחון (תיקון מס' 19) (שילוב תלמידי ישיבות), התשע"ד – 2014 (להלן: **תיקון 19 לחוק**), אשר עוסק בהסדרת שילובם של בני האוכלוסייה החרדית בשירות. כזכור, תיקון 19 לחוק נחקק לאחר פקיעתו של חוק דחיית שירות, התשס"ב-2002 (המוכר אף כ"חוק טל"; להלן: **חוק דחיית שירות**). בעניין חוקתיותו של תיקון 19 ניתן צו על תנאי ביום 13.6.14, ולאחריו קיים בית המשפט הנכבד דיון בפני מותב תשעה בראשות כב' הנשיא (בדימ') גרוניס ביום 11.11.14.
9. בטרם ניתן פסק דינו של בית המשפט הנכבד ביחס לחוקתיות תיקון 19, ולאחר כינון של כנסת וממשלה חדשות, חוקק ביום 23.11.15 חוק שירות ביטחון (תיקון מס' 21), התשע"ו-2015, המתייחס בעיקרו אף הוא להסדרת שילובם של בני האוכלוסייה החרדית בשירות.
10. יום לאחר חקיקת החוק, ביום 24.11.15, הוגשה העתירה הרביעית שבכותרת - בג"ץ 8017/15 - אשר עיון בה מעלה כי היא מבקשת, למעשה, את ביטולו של תיקון 21 לחוק על מנת להשיב את תיקון 19 על כנו. כן הוגשה בקשת להוספת צווים על תנאי מטעם העותרת בבג"ץ 1877/14.
11. ביום 6.1.16 הורתה כב' הנשיאה נאור על איחוד הדיון בבג"ץ 8017/15, עם הדיון בשלוש העתירות הראשונות, וכן הורחב בהחלטה זו הצו על תנאי שהוציא בית המשפט הנכבד בעתירות.
12. ביום 12.9.17 ניתן פסק דינו של בית המשפט הנכבד בהליכים שבכותרת, בהרכב מורחב של תשעה שופטים. בית המשפט הנכבד, ברוב דעות, כנגד דעתו החולקת של השופט סולברג, קיבל את העתירות בבג"ץ 1877/14, בבג"ץ 1937/14 ובבג"ץ 8017/15, במובן זה שהורה על ביטולו של פרק ג'1 לחוק שירות ביטחון, כנוסחו בעקבות תיקון 21 לחוק. בית המשפט הנכבד הורה כי בטלותו של פרק זה תיכנס לתוקף בתוך שנה מיום מתן פסק הדין. עוד הורה בית המשפט הנכבד פה אחד על דחיית העתירה בבג"ץ 2260/14.

13. כבי הנשיאה נאור, בסיומו של ניתוח חוקתי מפורט של החוק, קובעת (פסקה 101 לחוות דעתה של הנשיאה), כי "החוק אינו צולח את המבחנים החוקתיים הקבועים בפסקת ההגבלה", וכן קובעת כי "הפגיעה המתמשכת והעמוקה בשוויון, חוסר התחלת כי הסדר הגיוס החדש יביא לפתרונה, החזרה על טעויות העבר וכן הלקחים ותובנות שהצטברו במסגרת העיסוק רב השנים בנושא זה", אינם מאפשרים להימנע מקביעה כי כלל הוראות הסדר הגיוס של תלמידי הישיבות החרדיות מושא ההליכים – בטל.

בהתאם לכך, קובעת הנשיאה נאור (בפסקה 102 לפסק דינה) כי דינו של ההסדר בעניין גיוס החרדים בפרק ג1 לחוק, כנוסחו בעקבות תיקון 21 – בטלות. וכך נקבע בפסק הדין:

"ההסדר שלפנינו לקוי מיסודו והכשלים שנפלו בו נעוצים בשורשיו. במילים אחרות, הכשלים שעליהם עמדתי נוגעים לחלקים מהותיים בהסדר הנוכחי, עד שאין לו קיום בלעדיהם... בנסיבות אלה, הניסיון "להציל" חלק מהוראות החוק באמצעים פרשניים כאלה ואחרים סופו בהתערבות שיפוטית עמוקה ופולשנית יותר מהכרזה על החוק בטל והותרת מלאכת בתיקון למחוקק."

עם זאת, קובעת הנשיאה, כי הבטלות לא תחול באופן מיידי, אלא תיכנס לתוקף רק בתום שנה מיום מתן פסק הדין, כדלקמן:

"על אף כל האמור, איני רואה מקום לקבוע כי הכרזת הבטלות תחול באופן מיידי. כפי שנקבע בפסיקה, במקרים המתאימים ניתן להשעות את כנסיתה לתוקף של הצהרתו של בית המשפט בדבר בטלותה של הוראת חוק (ראו למשל בג"ץ 6055/95 צמח נ' שר הבטחון, פ"ד נג(5) 241,284 (השופט י' זמיר)(1999); עניין לשכת מנהלי ההשקעות, בעמ' 415-416 (הנשיא א' ברק)). במקרה דנא, אני סבורה כי ראוי לעשות כן על מנת לאפשר היערכות לקראת השלכות ביטולו של הסדר הגיוס החדש. בהתאם לכך, אציע לחברי לקבוע כי הצהרת הבטלות תיכנס לתוקף רק בתום שנה מיום מתן פסק דין זה." (פסקה 103 לפסק דינה של הנשיאה נאור).

ההליכים שהתקיימו לאחר מתן פסק הדין

14. כאמור לעיל, מיד עם קבלת פסק הדין החלה בחינת הנושא מחדש על-ידי גורמים מדיניים וממשלתיים שונים, לצורך יצירת מתווה חדש בסוגיית גיוסם של בני הישיבות, ונפרט;

15. ביום 1.10.17 הוקמה על-ידי ראש הממשלה ועדה בראשות השר יריב לוין, שר התיירות ואחראי על הקשר עם הכנסת מטעם הממשלה ובהשתתפות שרת המשפטים ונציגי החרדים, שמטרתה היתה גיבוש מתווה לחוק חדש (להלן: **ועדת לוין**).

16. זמן קצר לאחר מכן, ביום 18.10.17 התקיימה ישיבה בראשות המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ציבורי-מינהלי), הגבי דינה זילבר, בהשתתפות נציגי משרדי הממשלה

הרלוונטיים, לצורך "התנעת" חשיבה משפטית על התיקון הנדרש בעקבות פסק הדין. באותה ישיבה הועלו רעיונות ומחשבות לגבי מתווה חקיקתי חדש. עם זאת, היה ברור כי המשך העבודה על תיקון החוק מצריך הנחייה מטעם הדרג המדיני.

17. החל מחודש ינואר 2018, במהלך כנס החורף של הכנסת, החלה עבודת הוועדה, בתיאום עם שרת המשפטים, לצורך גיבוש מתווה חוקי חדש לגיוס בני המגזר החרדי.

18. ביום 18.2.18 מינה שר הביטחון ועדה מקצועית מטעמו, בראשות היועץ המשפטי למערכת הביטחון ובהשתתפות גורמים רלוונטיים מצה"ל (להלן: **הוועדה המקצועית**). אף ועדה זו הוקמה על מנת לגבש הסדר חקיקתי שיחליף את ההסדר שבוטל בפסק הדין. לוועדה זו מונו, בין היתר היועץ המשפטי למערכת הביטחון, שמונה לעמוד בראשה; הפרקליט הצבאי הראשי; ראש חטיבת תכנון ומנהל כח אדם בצה"ל; הרב הצבאי הראשי; ראש האגף הביטחוני-חברתי במשרד הביטחון.

צילום כתב מינוי הוועדה מצורף ומסומן מש/1.

19. במקביל, החלה שרת המשפטים, על רקע המומחיות שצברה בנושא מימי הוועדה המיוחדת שהוקמה בכנסת שבראשה עמדה ערב תיקון 19 לחוק (להלן: **ועדת שקד**), בקיום שיח מול הגורמים במשרדה העוסקים בסוגיה מושא העתירה, בניסיון ליצור מתווה שעיקרו מתן מענה לקשיים עליהם הצביע בית המשפט הנכבד בפסק הדין. בהקשר זה יצוין עוד, כי ועדת שקד בראשות שרת המשפטים עמלה בזמנו במשך שמונה חודשים, על הכנתו של תיקון 19 לחוק.

20. בסוף חודש פברואר 2018 התגבש מתווה חקיקתי חדש, אשר הוגש כהצעת חוק פרטית של חבר הכנסת יואב בן צור ואחי – הצעת חוק שירות ביטחון (תיקון) – הסדר מעמדם של לומדי התורה), התשע"ח-2018 (מס' פ-20-5190). הצעת החוק הועברה להערות משרד המשפטים ואף נידונה עם המציעים, תוך שהוצגו הקשיים שהיו גלומים בה. בהמשך, ביום 10.3.18, הועברה על-ידי משרד המשפטים, על דעת היועץ המשפטי לממשלה, חוות דעת לשרת המשפטים, בנוגע להצעת החוק הפרטית של חה"כ יואב בן צור. בנוסף, הוצעו מספר שינויים להצעה, תוך שהובהר כי באותה עת, לא ניתן לחוות דעה על חוקתיותו של ההסדר אף אם יוכנסו בו אותם שינויים.

21. במקביל, הונחו הצעות חוק נוספות: ביום 26.2.18 הונחו הצעות חוק פרטיות של חברי הכנסת החרדים על שולחן הכנסת (הצעת חוק-יסוד: לימוד תורה (פ/5189/20) ו-הצעת חוק שירות ביטחון (תיקון) – הסדר מעמדם של לומדי התורה), התשע"ח-2018 (5190/20). הגיון של הצעות אלה היה לעגן, במישור החוקתי, את ערך לימוד התורה, כך שניתן יהיה, במישור החוקי, לבסס עליהן את הסדרי דחיית השירות והפטור הגורף לתלמידי הישיבות.

בימים שלאחר הנחת הצעות החוק הפרטיות שלעיל, ביקשו נציגי הסיעות החרדיות בכנסת לכתוב את סוגיית הסדרת מעמדם של תלמידי הישיבות, בהתאם להצעת החוק שהועברה על-ידם, בהעברת התקציב.

צילום הצעות החוק מצורף ומסומן מש/2.

22. ביום 12.3.18, ועדת השרים לחקיקה אישרה את הצעת החוק של הסיעות החרדיות – מספר – 5190/20, ללא שינויה, לקריאה טרומית, על החלטת ועדת השרים הוגש ערר על - ידי שרת העלייה והקליטה חה"כ סופה לנדבר.

23. בהמשך להגשת הערר כאמור, ביום 13.3.18, התכנסה ועדת השרים לחקיקה והחליטה כדלקמן:

“לאפשר חופש הצבעה סיעתי לסיעות המרכיבות את הקואליציה לגבי הצעת חוק שירות ביטחון (תיקון - הסדר מעמדם של לומדי התורה), התשע"ח 2018- של חה"כ יואב בן צור ואחרים (פ/5190). עמדת כל סיעה תגובש לפני הקריאה הטרומית. במהלך תחילת הכנס הבא של הכנסת תוגש הצעת חוק ממשלתית בנושא מטעם משרד הביטחון אשר תתמוזג עם הצעת החוק האמורה ותקודם בהסכמת כל הסיעות המרכיבות את הקואליציה ובהסכמת היועץ המשפטי לממשלה.”

24. ביום 13.3.18. אושרה הצעת החוק 5190/20 במליאת הכנסת בקריאה טרומית.

25. מעת מינויה ועד לאמצע חודש מאי 2018, במשך כשלושה חודשים, קיימה הוועדה המקצועית דיונים, וזימנה גורמים רלוונטיים שונים, על מנת שיציגו בפניה את עמדותיהם והצעותיהם, לצורך גיבוש הצעתה.

26. ביום 11.6.18 העבירה הוועדה המקצועית לשר הביטחון את תמצית המלצותיה. מיד לאחר מכן ובסמוך להעברת תמצית המלצות, הופץ להערות הציבור תזכיר חוק שירות ביטחון (תיקון מסי 23), על בסיס המלצות הוועדה.

צילום טיוטת תזכיר החוק מצורף ומסומן מש/3.

27. ביום 18.6.18, התקיימה התייעצות קצרה בראשות היועץ המשפטי לממשלה, בפורום מצומצם של גורמים ממשרד המשפטים. בישיבה זו נידון תזכיר החוק ונמצא כי נדרש להשלים את השיח הבין-משרדי כדי לשקלל את הערות המשרדים האחרים. בעקבות אותה ישיבה, הנחה היועץ המשפטי לממשלה לקיים ישיבה דחופה אצל המשנה ליועץ (ציבורי-חוקתי), גבי דינה זילבר.

28. ואכן, מיד למחרת, ביום 19.6.18 התקיימה ישיבה אצל המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ציבורי-מינהלי), הגב' זילבר) עם נציגי משרדי הממשלה הרלבנטיים וכן נציגי פרקליטות המדינה, לדיון בהערות משרדי הממשלה לתזכיר החוק. בישיבה זו הוצגו הערות המשרדים, והוחלט לשקול כמה מההצעות. לצד זאת, הוחלט להתחיל לקדם את העבודה על מלאכת ניסוח החוק, וישיבת נוסח משמעותית ראשונה התקיימה ביום 21.6.18.
29. ביום 24.6.18 התקיימה ישיבה ממושכת נוספת של נציגי משרדי הממשלה הרלבנטיים, בניסיון לשפר את מתווה ההצעה.
30. ביום 25.6.18 וביום 28.6.18 התקיימו ישיבות נוספות בנושא תזכיר החוק בראשות היועץ המשפטי לממשלה, בהשתתפות נציגים בכירים ממשרדי הממשלה הרלוונטיים.
31. ביום 26.6.18, לאחר דיונים במשרד המשפטים, הגיש שר הביטחון לממשלה "הצעת מחליטים", לאשר עקרונית את התזכיר ולהסמיך את ועדת השרים לחקיקה לאשר פרטנית את הצעת החוק.
- צילום "הצעת המחליטים" מיום 26.6.18 צורף כמ/ש/3 (עד עמוד 12)
32. ביום 1.7.18, אישרה הממשלה באופן עקרוני את הצעת שר הביטחון, לאשר עקרונית את הצעת החוק הממשלתית, ובכך הסמיכה את ועדת השרים לחקיקה לאשר את הצעת החוק להנחה במליאה לקריאה ראשונה. כמו כן, אישרה הממשלה לתמוך בקיום הליך חקיקה בפטור מחובת הנחה לפי תקנון הכנסת.
33. ביום 2.7.18 אושרה הצעת החוק הממשלתית בוועדת השרים לחקיקה, בשינויי נוסח ביחס לתזכיר שהופץ. מיד לאחר מכן, פורסמה הצעת החוק הממשלתית ברשומות, בחוברת "הצעות חוק – הממשלה", חוברת 1238. הצעת החוק הממשלתית הונחה על שולחן הכנסת ועוד באותו ערב אושרה במליאה בקריאה ראשונה.
34. עוד קודם לכן, ביום 25.6.18, החליטה ועדת הכנסת על הקמתה של ועדה מיוחדת להסדרת מעמדם של תלמידי הישיבות ושילובם של בוגרי הישיבות בשירות צבאי, בשירות לאומי-אזרחי ובתעסוקה, בראשותו של ח"כ דוד אמסלם.
35. החל מיום 3.7.18 התקיימו דיונים תכופים על הצעת החוק בוועדה המיוחדת שהוקמה לצורך העניין. ואולם, תרף ריבוי הדיונים והשעות שהושקעו, לא התגבשה הצעת החוק לכדי הצבעה איזה מן הסעיפים.

יצוין, כי יום 16.7.18 הוא המועד האחרון בו עתידות לעלות להצבעה הצעות חוק ממשלתיות, כאשר ביום 22.7.18 ייתם כנס הקיץ של הכנסת. בנקודת הזמן הנוכחית ברי, כי הצעת החוק לא תוכל לעבור בקריאה שניה ושלישית עד לתום כנס הקיץ של הכנסת.

בקשת המדינה

36. עם קבלת פסק הדין, וכפי שפורט לעיל, החל הדרג המדיני לעמול על תיקון חוק שירות ביטחון, בהתאם לפסק הדין. בהינתן כובד משקלה של הסוגיה העומדת על הפרק, ארך הליך זה מספר חודשים הושקעו מאמצים רבים, והדרג המדיני קיווה להשלים המלאכה ולהביא את הצעת החוק הממשלתית בטרם סיומו של כנס הקיץ הנוכחי, ביום 22.7.18; ואולם, חרף מאמצים אלו, בימים האחרונים התברר, כי לא ניתן להשלים את הליך החקיקה הנדרש בפרק הזמן שנקבע בפסק הדין.
37. המדינה מודעת היטב לגבולות הצרים עד מאוד שנקבעו בפסיקה לצורך הגשת בקשות לדחיית מועד ביצוע פסק דין של בית המשפט הנכבד (ראו למשל בג"ץ 9949/08 **חמאד נ' משרד הביטחון** (פורסם בנבו, 14.11.16), פסקאות 20-21 לפסק דינה של כבי הנשיאה נאור), ולנסיבות החריגות שבהן תותר דחיית מועד ביצועו של פסק דין. עם זאת, לעמדת המדינה, בקשה זו באה בקהלם של מקרים חריגים אלה, ונסביר.
38. ראשית, כפי שהוסבר לעיל, עסקינן בנושא סבוך ומורכב ביותר, אשר ראשיתו בימי קום המדינה, עת נקבע הסדר דחיית שירותם הצבאי של תלמידי הישיבות שי"תורתם אומנותם", בשנת 1949 מכוח החלטת שר הביטחון דאז. היטיבה לבטא את מורכבות הסוגיה ורגישותה הנשיאה נאור, אשר חותמת את פסק דינה, במילים הבאות:

"הדיון החברתי התמידי בסוגיית שירותם של תלמידי הישיבות נוגע אם כן בקצות העצבים הרגישים של ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית והוא נמצא על סף רתיחה" (פסקה 106 לפסק דינה של הנשיאה).

כבי השופט פוגלמן עמד אף הוא על מורכבותה של הסוגיה, וחריגותה, אף על רקע הנוף המורכב של המשפט הציבורי הישראלי. וכך נקבע בפסק דינו:

"1. אין לכחד שנושא גיוס בני הקהילה החרדית לשירות צבאי, השב לפתחנו בגדרי ההליכים דנן, הוא חריג ויוצא דופן, גם בנוף המורכב של המשפט הציבורי הישראלי. ייחודיותו מביאה לידי כך שגם סעדים שניתנים על ידי בית משפט זה בהרכב מורחב, לא מביאים לקידום השוויון בנטל, וספק אם הסעד אותו אנו נותנים היום, יהיה אפקטיבי דיו, אם לא ילווה בתהליך חברתי מתאים (ועל תפקידן של הרשויות בתהליך זה אעמוד להלן). החשש הוא – כלשונה של חברתי הנשיאה – "כי מה שהיה הוא שיהיה וכי הניגון עוד ישוב ויחזור [פסקה 71 לחוות דעתה]."

ההדגשה הוספה – נ.א).

שנית, תכליתה של הבקשה להשהיית הבטלות למשך 7 חודשים נוספים נועדה ליתן שהות נוספת לממשלה ולכנסת לנסות ולקדם תיקון חקיקה, במטרה ליצור מתווה מוסכם, שיסדיר את סוגיית שירותם הצבאי והלאומי-אזרחי של בני הישיבות. חקיקה כאמור אכן קודמה תוך השקעת מאמצים רבים מצד הממשלה והכנסת, ואולם בשל רגישותה של הסוגיה ומורכבותה, כפי שאף עולה מפסק דינו של בית המשפט הנכבד, הליך החקיקה לא צפוי להגיע אל קו הגמר במועד בו צפוי לפקוע תיקון 21.

שלישית, המדינה תטען, כי פרק הזמן המבוקש במסגרת בקשה זו (7 חודשים) הוא מידתי וסביר ביחס למורכבות הסוגיה, ולרגישותה של החקיקה הנדרשת.

רביעית, המדובר בפרק זמן תחום, ולפיכך לעמדת המדינה, אין בבקשה כדי לפגום בעקרון סופיות הדיון החולש על ההכרעה בסוגיה.

לסיכום

39. הסדרת סוגיית גיוסם לשירות של בני הישיבות היא אחת הסוגיות המורכבות, הרגישות ביותר הניצבות בפני החברה הישראלית. המדובר בסוגייה המערבת שאלות של זהות, תרבות, כלכלה, חברה ודת, שאלות אשר אף בהתאם לפסיקתו של בית המשפט הנכבד, מוטב שיוסדרו בהסכמה, ככל שכן ניתן.

40. יש לזכור, כי תיקון החוק המתחייב מפסק דינו של בית המשפט הנכבד נדרש לאיזון עדין בין אינטרסים שונים ותכליות מתנגשות.

לנוכח זאת ברי, כי אף בית המשפט הנכבד לא ראה לנגד עיניו חוק חדש המחיל החלה ישירה ופשוטה של הסדריו הרגילים של הוראות חוק שירות ביטחון הכלליות על תלמידי הישיבות, והכיר בכך שפני החברה הישראלית להמשך מסע מורכב שהצלחתו מחייבת יצירת מנגנון חוקי חלופי, חלף זה שבוטל בפסק הדין.

מטבעה של הסוגיה מדובר במנגנון מורכב ביותר, אשר למרבה הצער, טרם הושלמו המהלכים לגיבושו בפרק הזמן שנקבע בפסק הדין.

41. אשר על כן, לאור כל האמור לעיל ועל דעת היועץ המשפטי לממשלה, תבקש המדינה כי בית המשפט הנכבד יורה על הארכת תקופת השהיית הצו המוחלט ב-7 חודשים, כך שבטלות פרק ג'1 לחוק שירות בטחון, כנוסחו בעקבות תיקון 21, תיכנס לתוקפה רק ביום 12.4.19, בסמוך לאחר תום כנס החורף הקרוב של הכנסת.

42. לנוכח הנסיבות המפורטות לעיל ובשים לב לרגישותה של הסוגיה בה עסקינן, תבקש המדינה, בכל הכבוד הראוי, כי החלטה בבקשה תינתן בהקדם.

43. עמדת ב"כ הצדדים לבקשה:

העותרת 1 בבג"ץ 8017/15 מתנגדת לבקשה והיא תמסור את תגובתה המפורטת בנפרד. ב"כ העותרים בבג"ץ 1937/14, עו"ד איתי בן חורין, מסר כי העותרים מתנגדים לבקשה וכי "הנושא נמשך כבר 20 שנה. הייתה למדינה שנה להעביר חוק שיגביר השיוויון. על פי כל הפרסומים(אותנו לא הזמינו לאף דיון אז הכל על פי התקשורת) החוק שצפוי להיות יהיה עוד יותר גרוע ועל כן אין למה לצפות. כמו כן על פי כל ניסיון פוליטי..המדינה בדרך לבחירות כך שגם 7 חודשים לא יהיו 7 והם יבקשו לאחר מכן הארכה נוספת. אנחנו מבקשים מבית המשפט העליון לחייב את המדינה להפעיל את חוק שירות ביטחון ואז יכנסו הליכי חקיקה בזמנם החופשי. עמדות שאר הצדדים יוגשו בנפרד.

ז' ינואר 2018
נטע אורן, עג"ד

ממונה על ענייני בג"צים
בפרקליטות המדינה

היום, ג' באב תשע"ח
15 ביולי 2018

תצהיר

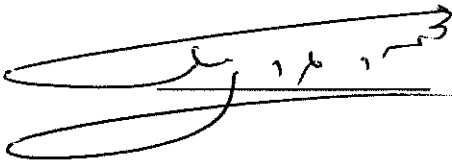
אני, מר אבי אבוחצירה, ת.ז. 033349528 לאחר שהוזהרתי כי עליי לומר את האמת וכי אם לא אעשה כן אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, מצהיר בזאת כדלקמן:

1. הנני משמש כעוזר שר הביטחון.
2. אני עושה תצהיר זה לתמיכה בבקשה לדחיית מועד קיום פסק הדין מטעם המדינה במסגרת העתירות לבג"ץ 1877/14 התנועה לאיכות השלטון בישראל נ' הכנסת; בג"ץ 1937/14 עו"ד איתי בן חורין נ' כנסת ישראל; בג"ץ 2260/14 עמותת הרצליה למען תושביה נ' מדינת ישראל – ממשלת ישראל; ובג"ץ 8017/15 מפלגת יש עתיד נ' ראש ממשלת ישראל.
3. העובדות הנוגעות למשרד הביטחון בהודעה זו, הן אמת למיטב ידיעתי ואמונתי.
4. זהו שמי, זו חתימתי ותוכן תצהירי אמת.

אישור

אני הח"מ, עו"ד צ'ינו ג'ינג מאשר/ת בזאת כי ביום 15.7.2018 הופיע בפני אבי אבוחצירה המוכר לי אישית, ולאחר שהוזהרתי כי עליו להצהיר את האמת וכי אם לא יעשה כן יהא צפוי לעונשים הקבועים בחוק, חתם בפניי על תצהיר זה.

תצהיר

אני, מר יואב הורוביץ, ת.ז. {057666415}, לאחר שהוזהרתי כי עליי לומר את האמת וכי אם לא אעשה כן אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, מצהיר בזאת כדלקמן:

1. הנני משמש כראש לשכת ראש הממשלה וממלא מקום מנכ"ל משרד ראש הממשלה.
2. אני עושה תצהיר זה לתמיכה בבקשה לדחיית מועד קיום פסק הדין מטעם המדינה במסגרת העתירות לבג"ץ 1877/14 התנועה לאיכות השלטון בישראל נ' הכנסת; בג"ץ 1937/14 עו"ד איתי בן חורין נ' כנסת ישראל; בג"ץ 2260/14 עמותת הרצליה למען תושביה נ' מדינת ישראל – ממשלת ישראל; ובג"ץ 8017/15 מפלגת יש עתיד נ' ראש ממשלת ישראל.
3. העובדות המפורטות בפסקה 1 לבקשה זו, הן אמת למיטב ידיעתי ואמונתי.
4. זהו שמי, זו חתימתי ותוכן תצהירי אמת.

18/07/15

שלומית ברנע פרגו, עו"ד אישור

משרד ראש הממשלה

היועצת המשפטית

אני הח"מ, עו"ד שלומית ברנע פרגו מאשרת בזאת כי ביום 18.07.15 הופיע בפניי יואב הורוביץ המוכר לי אישית, ולאחר שהוזהרתי כי עליו להצהיר את האמת וכי אם לא יעשה כן יהא צפוי לעונשים הקבועים בחוק, חתם בפניי על תצהיר זה.

שלומית ברנע פרגו, עו"ד
משרד ראש הממשלה
היועצת המשפטית

תוכן עניינים נספחים

עמוד ראשון	שם הנספח	נספח
עמוד 1	צילום כתב מינוי הוועדה	מ/ש/1
עמוד 2	צילום הצעות החוק	מ/ש/2
עמוד 3	צילום טיוטת תזכיר החוק	מ/ש/3

מש/1

צילום כתב מינוי הוועדה

מדינת ישראל

שר הביטחון

תאריך: 18
אדר פברואר 2018
תשע"ח
סינוכין: נ-שר_תביטחון-180218-001394

יועמי"ש מעהבי"ט
ר' אגף ביטחוני חברתי
ר' אכ"א
הפצ"ר
חרכצ"ר

הנדון: מינוי ועדה בנושא גיוס בני הציבור החרדי

הנכם ואנו נציג בכיר מטעמכם מתמנים בזאת לוועדה מקצועית בנושא גיוס בני הציבור החרדי.
הוועדה תציע תיקון לחוק שירות ביטחון (נוסח משולב), חש"מ-1986 וכן, ככל הנדרש, תיקון עקיף
לכל חוק אחר, בעניין גיוסם של בני הציבור החרדי לצה"ל.
היועץ המשפטי למערכת הביטחון שמש יז"ר הוועדה.

בכבוד,

אביגדור ליברמן
שר הביטחון

הענקים:
הרמטכ"ל

מש/2

צילום הצעות החוק

הכנסת העשרים

יוזמים : חברי הכנסת
יואב בן צור
משה גפני
אורי מקלב
מיכאל מלכיאלי
יעקב מרגי
מנחם אליעזר מוזס
יעקב אשר
ישראל אייכלר
יצחק וקנין

5190/20/פ

הצעת חוק שירות ביטחון (תיקון – הסדר מעמדם של לומדי התורה), התשע"ח–2018

- תיקון סעיף 26 ב 1. בחוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו–1986¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 26 –
- (1) אתרי ההגדרה "יום התחילה" יבוא :
"יום התחילה החדש" – ג' בתשרי התשע"ט (12 בספטמבר 2018); "
- (2) אתרי ההגדרה "שנת גיוס" יבוא :
"שנת יעד" – שנה שבה מסתיימת תקופת ההסתגלות או אחת מתקופות ההארכה שלה; "
- (3) ההגדרה "תקופת ההסתגלות הראשונה" – תימחק ;
- (4) במקום ההגדרה "תקופת ההסתגלות השנייה" יבוא :
"תקופת ההסתגלות" – התקופה שמיום התחילה החדש עד יום ג' בתשרי התשפ"ג (28 בספטמבר 2022); "

¹ ס"ח התשמ"ו, עמ' 107.

2. תיקון סעיף 26ג בסעיף 26ג לחוק העיקרי –
- (1) במקום סעיף קטן (א) יבוא:
- "(א) הוראות פרק זה לגבי מעמדם של לומדי תורה נקבעות לאור החשיבות והמשמעות שנקבעו לגבי לימוד התורה בחוק-יסוד: לימוד תורה."
- (2) בסעיף קטן (ב) –
- (א) בכל מקום, אחרי "שביום התחילה" יבוא "החדש";
- (ב) בפסקה (3), המילה "הראשונה" – תימחק;
- (ג) פסקה (4) – תימחק.
3. תיקון כותרת סימן 3. בי' לפרק ג'1
כותרת סימן ב' לפרק ג'1 לחוק העיקרי, במקום "תקופת ההסתגלות הראשונה" יבוא "דחיית שירות".
4. ביטול סעיף 26ד בסעיף 26ד לחוק העיקרי – בטל.
5. תיקון סעיף 26ה בסעיף 26ה לחוק העיקרי –
- (1) במקום סעיף קטן (א) יבוא:
- "(א) שר הביטחון, לבקשת מיועד לשירות ביטחון שהוא תלמיד ישיבה וביום התחילה החדש מלאו לו 18 שנים וטרם מלאו לו 22 שנים, ידחה, בצו, את מועד התייצבותו של המבקש לשירות סדיר, זולת אם מצא כי לא ניתן לעשות כן בהתחשב בצורכי הביטחון ובהיקף הכוחות הסדירים."
- (2) בסעיף קטן (ג), במקום "רשאי לחזור ולתת" יבוא "יחזור וייתן", ובמקום "24" יבוא "26";
- (3) בסעיף קטן (ד), במקום "24" יבוא "26".
6. תיקון סעיף 26יא בסעיף 26יא לחוק העיקרי –
- (1) במקום סעיף קטן (א) יבוא:
- "(א) שר הביטחון, לבקשת מיועד לשירות ביטחון שהוא תלמיד ישיבה שימלאו לו 18 שנים במהלך תקופת ההסתגלות, ידחה בצו, את מועד התייצבותו של המבקש לשירות סדיר, זולת אם מצא כי לא ניתן לעשות כן בהתחשב בצורכי הביטחון ובהיקף הכוחות הסדירים."
- (2) במקום סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ג) שר הביטחון יחזור וייתן במהלך תקופת ההסתגלות למיועד לשירות ביטחון כאמור בסעיף קטן (א) צו דחיית שירות לפי סעיף זה, עד הגיעו לגיל 26.";

(3) במקום סעיף קטן (ד) יבוא:

"(ד) שר הביטחון יחזור וייתן למיועד לשירות ביטחון שמועד התייצבותו לשירות סדיר נדחה לפי סעיף זה ומלאו לו 21 שנים בתקופת ההסתגלות צו דחיית שירות לתקופה נוספת, שלא תעלה על שנה בכל פעם."

7. תיקון סעיף 26יג בסעיף 26יג לחוק העיקרי, במקום "בסעיף זה" יבוא "בפרק זה".

8. תיקון סעיף 26טו בסעיף 26טו לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (א), בהגדרה "בוגר מוסד חינוך חרדי", בסופה יבוא "ובלבד שלא הודיע לפקד כי הוא איננו שומר תורה ומצוות";

(2) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) הממשלה תפעל בתקופת ההסתגלות להגדלה הדרגתית של מספר המתגייסים בפועל לשירות סדיר ולשירות לאומי-אזרחי (בסעיף זה – גיוס לשירות) מקרב תלמידי הישיבות ובוגרי מוסדות החינוך החרדים, בשים לב להוראות חוק-יסוד: לימוד תורה.";

(3) בסעיף קטן (ג), ברישה, אחרי "תחליט הממשלה" יבוא "בשים לב להוראות חוק-יסוד: לימוד תורה" והמילים "הראשונה ובתקופת ההסתגלות השנייה" – יימחקו;

(4) בסעיף קטן (ג1), בסופו יבוא "כמו גם לחשיבות לימוד התורה ולשירות המשמעותי שהוא מהווה לעם ולמדינה";

(5) בסעיף קטן (ה), הסיפה החל במילים "ובלבד שהיעד השנתי" – תימחק;

(6) סעיף קטן (ו) – בטל.

9. תיקון סעיף 10טו26 בסעיף 10טו26 לחוק העיקרי –

(1) בכל מקום, במקום "תיקון מס' 21" יבוא "תיקון מס'...";

(2) ברישה, במקום "התשע"ו–2015" יבוא "התשע"ח–2018";

(3) אחרי פסקה (5) יבוא:

"(5א) המנהל הכללי של המשרד לשירותי דת";

(4) אחרי פסקה (6) יבוא:

"(א6) נציג בכיר מטעם הרבנים הראשיים לישראל;".

תיקון סעיף 26טו 10. בסעיף 26טו לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (א), המילה "הראשונה" – תימחק;

(2) סעיפים קטנים (ג) ו-(ד) – בטלים;

(3) בסעיף קטן (ה), המילים "הראשונה ותקופת ההסתגלות השנייה" – יימחקו.

ביטול כותרת סימן 11. במקום סימן ה' לפרק ג'1 לחוק העיקרי יבוא:

ה' וסעיפים 26ז עד

26זט ו-26כב

והחלפת סעיפים

26כז ו-26כא

26כ. (א) הושגו יעדי הגיוס שעליהם החליטה
הממשלה בשנת גיוס מסוימת שהיא השנה
הקודמת לשנת היעד, יחולו הוראות פרק זה
לתקופה של חמש שנים נוספות בכל פעם (בפרק זה
– תקופת ההארכה), וכל הוראות פרק זה הנוגעות
לתקופת ההסתגלות יחולו גם לגבי תקופת
ההארכה בהתאמה.

(ב) לא הושגו יעדי הגיוס שעליהם החליטה
הממשלה בשנת גיוס מסוימת שהיא השנה
הקודמת לשנת היעד, יהיה על הכנסת לקבוע
הסדר חקיקתי חדש בתוך שנה מתום תקופת
ההסתגלות או תקופת הארכה לפי המאוחר; נערכו
בחירות לכנסת באותה שנה תוכל הכנסת לאמץ
הסדר חקיקתי חדש בתוך שנתיים ימים; עד
למועד הקבוע בסעיף קטן זה לקביעת הסדר
חקיקתי חדש יחולו הוראות פרק זה.

הוראות לעניין אי 26כא. (א) לא הושג יעד גיוס שנתי שעליו החליטה עמידה ביעדי גיוס הממשלה בשנת גיוס מסוימת, החל משנת הגיוס שתחילתה בחודש יולי 2021, תבחן הממשלה את הדברים בשים לב לחוק-יסוד: לימוד תורה ותשקול האם יש לשנות את היעדים שנקבעו, ובאילו אמצעים יש לנקוט כדי להשיג את היעדים שנקבעו, וכלל שתוצאה בכך תפעל לעגן את המלצותיה בחקיקה; בין היתר, תהיה רשאית הממשלה להורות על הכבדת הדרישות בעניין היקף שעות הלימוד הקבועות בסעיף 26כג(א)(1).

(ב) החלטתה של הממשלה כאמור בסעיף קטן (א) תובא לאישורה של ועדת החוץ והביטחון של הכנסת.

(ג) לא אישרה ועדת החוץ והביטחון את החלטת הממשלה, תובא החלטת הממשלה לאישורה של מליאת הכנסת; דחתה מליאת הכנסת את החלטת הממשלה ולא אישרה הצעה חלופית, תקבע הכנסת הסדר חדש, והוראות סעיף 26כב(ב) ו-ג) יחולו בהתאמה."

12. תיקון סעיף 26כג בסעיף 26כג(א) לחוק העיקרי –

(1) בפסקה (2), המילים "בתקופת ההסתגלות הראשונה, ובתקופת ההסתגלות השנייה לגבי מי שסעיף 26כח חל עליו", והמילים "כהגדרתה בסעיף 26יג" – יימחקו;

(2) בפסקה (3), המילים "לפי סעיפים 3 ו-5" – יימחקו.

13. הוספת סעיף 26 אחרי סעיף 26כט לחוק העיקרי יבוא:

"הקמת מוסדות 26ל. (א) שר הביטחון יקבע בתקנות אמות מידה לימוד תורה לכלל שיאפשרו גם לאוכלוסיות שאינן נכללות בפרק זה, אך מקיימות את הוראות סעיף 2 לחוק-יסוד: לימוד תורה, ובכלל זה במוסדות לימוד תורה למי שאינם דתיים ולנשים, לקבל דחיית שירות.

(ב) אמות המידה יביאו בחשבון את העקרונות הקבועים בחוק זה, ובפרט את הוראות סעיף 26כג."

דברי הסבר

הצעת חוק זו מוגשת במקביל לקידום הצעת חוק-יסוד: לימוד תורה (להלן – הצעת חוק היסוד). הצעת חוק היסוד מעגנת את החשיבות הרבה והערך הגדול שרואה המדינה בלימוד תורה, את רצונה לעודד לימוד תורה חוצה מגזרים ולהבהיר שיש להתייחס ללומדי התורה ככאלו המשרתים את העם היהודי ואת מדינת ישראל.

כמו כן, הצעת חוק היסוד מבקשת לתת מענה לסוגיה שאותה ביקש בית הדין הגבוה לצדק (להלן – בג"ץ) להסדיר בפסק הדין בג"ץ 1877/14 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' הכנסת (פורסם באתר בית המשפט העליון ביום 12.9.17). שם הוחלט ברוב דעות לבטל את פרק ג'1 לחוק שירות בטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986 (להלן – החוק), תוך קביעה כי בטלותו של הפרק תיכנס לתוקף שנה לאחר יום מתן פסק הדין. הצעת חוק היסוד נועדה להבהיר את עמדתה של הכנסת, המעגנת בחוק יסוד את מדיניותו של כל ממשלות ישראל, ולפיה לאור מרכזיותו של ערך לימוד התורה וחשיבותו כשירות לעם היהודי, יש מקום ליצור הסדר דחיה למי שמבקש להקדיש את זמנו ללימוד תורה לתקופה ממושכת.

במקביל להצעת חוק היסוד, הצעת חוק זו נועדה להציג את ההסדר בפועל תוך קביעה עקרונית בדבר שיווי המשקל הראוי אותו יש לייחס ללימוד התורה אל מול הערותיו של בג"ץ. מוצע לתקן את סעיף 26 לחוק ולהבהיר את שינוי מעמדו של ערך לימוד התורה. כמו כן, מוצע כי שר הביטחון ידחה את השירות למי שעומד ביתר התנאים הקבועים בחוק. עוד מוצע לבטל את תקופת ההסתגלות השנייה הקבועה בחוק. במקום זאת, מוצע לקבוע תקופת הסתגלות אחת בלבד בת ארבע שנים. תקופה זו תוארך באופן אוטומטי במידה ותהיה עמידה ביעדי הגיוס הקבועים בהסדר.

לנוכח הערות בג"ץ לגבי הגדרת "בוגר מוסד חינוך חרדי" הקבועה בחוק, מוצע לתקן את ההגדרה כך שזו לא תכלול מיועד לשירות ביטחון אשר הודיע כי הוא איננו שומר תורה ומצוות ולבטל את ההסדר שנקבע בסעיף 26טו(ו). כמו כן, מוצע לקבוע כי בהיעדר עמידה ביעדי הגיוס בכל אחת מהשנים החל משנת 2021, תחויב הממשלה להציע פתרון לאי העמידה ביעדים. פתרון שייבחן על ידי ועדת החוץ והביטחון של הכנסת. אישור הפתרון יינתן על ידי ועדת החוץ והביטחון או על ידי מליאת הכנסת. כך ייווצר מנגנון בקרה ופיקוח הדוק על קיום ההסדר.

כמו כן, ובהתאם להצעת חוק היסוד, מוצע לתקן מספר עניינים, דוגמת הוספת חברים לצוות הבין-משרדי והוספת הוראה לפיה קביעת היעדים וההתייחסות אל העמידה בהם, תיעשה בשים להוראות חוק היסוד.

לבסוף, מוצע להוסיף את סעיף 26 לחוק. סעיף זה מבקש להבהיר כי לימוד התורה איננו שייך למגזר מסוים או מוגבל דווקא לגברים וללומדי תורה מהמגזר החרדי. משכך, הצעת החוק מטילה על שר הביטחון לוודא כי דחיית שירות תינתן לכל מי שיבקש להקדיש את עצמו למשך תקופה משמעותית ללימוד תורה, בתנאים הדומים לקבוע בהצעת החוק זו ובחוק הקיים.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
י"א באדר התשע"ח – 26.2.18

הכנסת העשרים

יוזמים : חברי הכנסת

יואב בן צור
משה גפני
אורי מקלב
מיכאל מלכיאלי
יעקב מרגי
מנחם אליעזר מוזס
יעקב אשר
ישראל אייכלר
יצחק וקנין
בצלאל סמוטריץ'

5189/20/פ

הצעת חוק-יסוד: לימוד תורה

1. לימוד התורה הוא ערך יסוד במורשת העם היהודי.
2. עידוד הלימוד מדינת ישראל כמדינה יהודית רואה חשיבות עליונה בעידוד לימוד התורה ולומדי התורה, ולעניין זכויותיהם וחובותיהם יראו במי שקיבלו על עצמם להתמסר לתלמוד תורה לתקופה ארוכה כמי שמשרתים שירות משמעותי את מדינת ישראל והעם היהודי.

דברי הסבר

כבר מערש הולדתו של העם היהודי היה לימוד התורה אבן היסוד לקיומה של האומה. "מימיהן של אבותינו לא פרשה ישיבה מהם" (יומא, כ"ח, ב'). אפילו בעתות משבר וחורבן היה לימוד התורה מפלט ומקלט לאומה. עם חורבן הבית השני ביקש רבן יוחנן בן זכאי מהקיסר "תן לי יבנה וחכמיה" (גיטין, נ"ו, ב), שכן המשך לימוד התורה היה הערובה לקיומו של העם. לאחר חורבן יהדות אירופה ומוסדות התורה החשובים שבה בשואה, לקחה על עצמה מדינת ישראל לקומם מעפר את לימוד התורה.

מאז ומעולם היו ברורים ערכם וחשיבותם של לימוד התורה ולומדי התורה. מוצע לעגן כראוי בחוק-יסוד את החשיבות הרבה והערך הגדול שרואה המדינה בלימוד תורה ואת רצונה לעודד לימוד תורה חוצה מגזרים.

כמו כן, מוצע כי חוק-היסוד יקבע כי מי שיקבלו על עצמם להתמסר ללימוד תורה לתקופה משמעותית ייחשבו כמי שמשרתים שירות משמעותי את מדינת ישראל והעם היהודי, וכי תהיה לך השלכה על זכויותיהם וחובותיהם.

מעבר לעובדה שערכים אלה היו ראויים לעיגון בכל מקרה, הבהרה זו נועדה גם לתת מענה לסוגיה שבית המשפט העליון ביקש מהכנסת להסדיר. בפסק הדין שניתן בבג"ץ 1877/14 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' הכנסת (פורסם ביום 12 בספטמבר 2017) הוחלט ברוב דעות לבטל את פרק ג'1 לחוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986, תוך קביעה כי בטלותו תיכנס לתוקף בתוך שנה מיום מתן פסק הדין.

משכך, חוק-היסוד נועד גם כדי להבהיר את עמדתה של הכנסת, המעגנת בחוק-יסוד את מדיניותן של כל ממשלות ישראל, ולפיה לאור מרכזיותו של ערך לימוד התורה וחשיבותו כשירות לעם היהודי – מי שמבקש להקדיש עצמו ללימוד תורה לתקופה ממושכת יקבל הכרה בכך לעניין זכויותיו וחובותיו.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
י"א באדר התשע"ח – 26.2.18

מש/3

צילום טיוטת תזכיר החוק

טיוטת חוק שירות ביטחון (תיקון מס' 23), התשע"ח-2018 - הסמכת ועדת השרים לענייני

חקיקה

הצעה להחלטה

מחליטים:

- א. לאשר עקרונית את טיוטת חוק שירות ביטחון (תיקון מס' 23), התשע"ח-2018 (להלן: "הצעת החוק"), המצ"ב.
- ב. להסמיך את ועדת השרים לענייני חקיקה לאשר, על דעת הממשלה, את נוסחה הסופי של הצעת החוק שתוגש לכנסת.
- ג. בהתאם לסעיף 81(ג) בתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת להקדים את הדיון בהצעת החוק.
- ד. בהתאם לסעיף 88(ב) בתקנון הכנסת, ובכפוף לבקשה כאמור מצד ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת להתיר את הקריאה השניה והשלישית בהצעת החוק ביום הנחתה על שולחן הכנסת, מיד לאחר השלמת דיוני ועדת החוץ והביטחון.

דברי הסבר

רקע כללי

ביום 12.9.2017, פסק בג"ץ¹ כי תיקון 21 לחוק אינו חוקתי וכי פרק ג1 לחוק יהא בטל החל מיום 12.9.2018. בעקבות פסיקת בג"ץ הקים שר הביטחון ועדה מקצועית בראשות היועץ המשפטי למערכת הביטחון, שהמליצה, על הסדר חקיקתי שמטרתו לקדם את השיוויון בשירות, הן בהגדלת מספר המתגייסים לשירות סדיר והן באמצעות מסלול השירות הלאומי-אזרחי, תוך הכרה בחשיבות לימוד התורה.

בהמשך להמלצות הוועדה, מוצע לקבוע בחוק יעדי גיוס לטווח ארוך ועלייה מדורגת ביעדים אלו.

עוד מוצע, בין היתר, לקבוע בחוק השלכות כלכליות וביטול המתווה בהעדר עמידה ביעדי הגיוס, הפחתת גיל קבלת הפטור לאחר דחיית השירות מגיל 26 לגיל 24, ואת האפשרות לשרת שירות לאומי-אזרחי חלף השירות הצבאי לנשואים מגיל 21 לגיל 20 והכל מתוך מטרה לעודד את שירותם של החרדים ואת שילובם המיטבי בתעסוקה.

בנוסף, בשל סד הזמנים שנקבע לביטולו של פרק ג'1 וסיום מושב הקיץ של הכנסת, מוצע להאיץ את הליך החקיקה ולהסמיך את ועדת השוים לחקיקה לאשר את נוסח טיוטת החוק ולהניחה מיד על שולחן הכנסת, וזאת, בשים לב להערות הציבור, ככל שתוערנה, עד ליום 2.7.2018 בשעה 12:00 – תמועד האחרון להעברת הערות הציבור לתזכיר החוק.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

הגדלת שיעור המשרתים בקרב החרדים צפויה בעקיפין להגדיל את שיעור השתתפותם בשוק העבודה.

תקציב

באין עמידה ביעדים, הפחתת תקציב התמיכות לשיבות בשיעור שנקבע בסעיף 3 לתיקון מוצע זה.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

עמדת השרים הרלוונטים להצעה – בעד.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

אין ביחס למתווה המוצע בהצעת החוק.

¹ בג"ץ 1877/14 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' הכנסת (פורסם בנבו 12.9.2017).

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יחס ההצעה

מצ"ב חוות דעת משפטית.

סיווגים

סיווג ראשי: 06פורמאלי;

סיווג משני: 07 חקיקה ממשלתית

מוגש על ידי שר הביטחון

י"ד בתמוז התשע"ח

27 ביוני 2018

מדינת ישראל
משרד הביטחון
בלמים

היועץ המשפטי למערכת הביטחון

תאריך: י"ד בתמוז התשע"ח
27 ביוני 2018

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה בעניין אישור טיוטת חוק שירות בטחון
(תיקון מס' 23), התשע"ח-2018

נושא הצעת ההחלטה:

אישור עקרוני של טיוטת הצעת חוק שירות בטחון (תיקון מס' 23), התשע"ח-2018 והסמכת ועדת השרים לחקיקה לאשר את הצעת החוק על דעת הממשלה, וזאת בשים לב להערות הציבור, ככל שתוערנה, עד ליום 2.7.2018 בשעה 12:00 – המועד האחרון להעברת הערות הציבור לתזכיר החוק.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

ביום 12.9.2017, פסק בג"ץ כי פרק ג1 לחוק יהא בטל החל מיום 12.9.2018. פסק הדין קבע כי תיקון 21 לחוק שירות בטחון אינו חוקתי וזאת, בשל פגיעתו בזכות היסוד לשוויון ואי עמידתו של ההסדר הקבוע בו בתנאים הקבועים בסעיף 8 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. בעקבות כך, הקים שר הביטחון ועדה בראשות הח"מ שהמליצה על מתווה חדש המסדיר את שילובם של בני הציבור החרדי בשירות ביטחון ושירות לאומי-אזרחי. תמצית המלצות הוועדה, מצייב. על בסיס המלצות אלו, ביום 11.6.2018 הופץ תזכיר החוק להערות הציבור. תזכיר החוק מובא עתה לאישורה העקרוני של הממשלה.

בשל סד הזמנים שנקבע לביטולו של פרק ג'1 וסיום מושב הקיץ של הכנסת, מוצע להאיץ את הליך החקיקה ולהסמיק את ועדת השרים לחקיקה לאשר את נוסח טיוטת החוק ולהניחה מיד על שולחן הכנסת, וזאת, בשים לב להערות הציבור, ככל שתוערנה, עד ליום 2.7.2018 בשעה 12:00 – המועד האחרון להעברת הערות הציבור לתזכיר החוק.

קשיים משפטיים, ככל שישנם דרכי פתרון:

לעמדת היועץ המשפטי לממשלה הצעת החוק מעוררת קשיים משפטיים משמעותיים, וחוות דעת מפורטת מטעמו לגבי התצעה תובא כמקובל בפני ועדת השרים לענייני חקיקה, בתום פרק הזמן להערות הציבור לתזכיר החוק. אשר להחלטת הממשלה שבנדון, לפי חוות דעת הח"מ, ועל דעת היועץ המשפטי לממשלה, אין מניעה משפטית להניחה בפני הממשלה ולאשרה.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת החלטה נוגעת להם:

לאחר הפצת תזכיר החוק התקיימו דיונים במשרד המשפטים בנוכחות נציגי היועצים המשפטיים של משרדי הממשלה הנוגעים בדבר, ואלה הציגו התנגדויות וקשיים משפטיים ומקצועיים שונים בתזכיר החוק. כאמור, היועץ המשפטי לממשלה יביא את חוות דעתו ביחס להצעת החוק עצמה בפני ועדת השרים לחקיקה, כמקובל, עם חלוף המועד להעברת הערות הציבור.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד:

אין מניעה משפטית לאישור ההצעה.

בברכה
איתי אופיר
היועץ המשפטי למערכת ביטחון

תמצית המלצות – הוועדה לבחינת גיוס בני הציבור החרדי

עקרונות כלליים: השוויון בגיוס לצה"ל הוא ערך עליון והינו חיוני לשמירה על צה"ל וחיזוקו כצבא עם ממלכתי הממלא את ייעודו – הגנה על מדינת ישראל והבטחת קיומה; הסדרתה של תכנית ארוכת טווח להגדלה עקבית של שיעורי הגיוס והשירות הלאומי, אשר בד בבד עם תהליכים חברתיים, כלכליים ותרבותיים המתרחשים כבר היום במגזר החרדי, תצמצם בהדרגה את אי-השוויון בשירות ותקדם שינוי חברתי; הצבת יעדי שירות כוללים לצבא ולשירות לאומי אזרחי, תוך שמירה על בכירות השירות הצבאי; עליה שנתית במספר המשרתים ששיעורה יפחת באופן הדרגתי; הוסמת מסלולי שירות מותאמים לציבור החרדי, על גווניו השונים, ותכניות לימוד במסגרת השירות שיקדמו השתלבות בתעסוקה; השלכות כלכליות בהיעדר עמידה ביעדי השירות; מקיעת התיקון לחוק במקרה של אי השגת יעדי השירות במשך תקופת זמן מתמשכת; עיגון בחקיקה של הטבות ותגמולים לכלל המשרתים ושקילת הרחבתם של צעדים מנהליים המושתים על עריקים או משתמטים.

מתודולוגיה

הוועדה מונתה על-ידי שר הביטחון במטרה לגבש הסדר בר-קיימא שיעלה בקנה אחד עם צרכי הצבא כצבא עם ממלכתי, יתייחס להערות בית המשפט העליון בבטלו את תיקון 21 לחוק ויזכה להסכמה הרחבה הנדרשת, לשם עיגונו בחקיקה. הוועדה נפגשה עם גורמי צבא, גורמים ממשלתיים, רבנים ואנשי ציבור נוספים.

עמדת צה"ל ביחס לשילוב הציבור החרדי כפי שהובאה בפני הוועדה

צה"ל, מיום הקמתו ומוזה למעלה משבעים שנים, הוא צבא עם ממלכתי ושוויוני, המבוסס על גיוס חובה ועל ערך השירות לכלל. עיקרון זה הוא עיקרון עליון אשר ימשיך לעמוד בבסיס פעילותו של צה"ל ולהנחות אותו.

צה"ל מדגיש את חשיבות מימוש גיוס החובה הן לאור הירידה לאורך השנים באחוז המשרתים מתוך כלל חייבי הגיוס, והן לאור הקיצוץ בסד"כ הצפוי מקיצור משך השירות, עליו החליט הדרג המדיני. צה"ל ערוך ומוכן לקלוט לשורותיו מתגייסים מכל חלקיה של החברה הישראלית, ללא קשר להשקפת עולמם או לאורת חייהם.

היקף המתגייסים לצה"ל מקרב בני הציבור החרדי גדל פי עשרה בקירוב בעשור האחרון. לעמדת צה"ל, הדבר מבטא השתלבות מוצלחת של בני הציבור החרדי בצה"ל, ויש בכך תרומה חשובה לצה"ל. צה"ל ימשיך ויפעל למימוש הנחיות הדרג המדיני ביחס לשילוב חרדים בצה"ל.

ערך לימוד התורה

הוועדה מכירה בחשיבותם של לימוד ולומדי התורה בעם ישראל ובמדינת ישראל. בד בבד, סבורה הוועדה כי יש לנקוט צעדים משמעותיים ואקטיביים לצמצום אי-השוויון בשירות ולהעלאת שיעור המתגייסים מקרב בני הציבור החרדי, תוך הבנה ריאלית כי שיעור הגיוס במגזר החרדי לא ישתווה באופן מלא בשנים הקרובות לזה במגזר הכללי.

יעדים ארוכי טווח

על מנת לאפשר לתהליכים המתרחשים במגזר החרדי להעמיק ולהבשיל, מומלץ לקבוע יעדי שירות לטווח ארוך וליצור תהליך שישקף עלייה מדורגת במספר המתגייסים על פני תקופה כוללת של עשר שנים. העלייה ביעדי השירות תהיה בשיעור גידול דומה הן למשרתים בצבא והן למשרתים במערך השירות הלאומי, כאשר לכל מסגרת יוצבו יעדים נפרדים, אולם מדידת העמידה ביעדים תיעשה ביחס ליעד משותף כולל, תוך איזון הדדי בין פערים ועודפים במסגרות השונות.

יודגש כי במישור הערכי ובמישור צרכי הצבא, כפי שפורט בעמדת צה"ל לעיל, העיקרון המוביל הוא ערך "השירות לכל". היעדים ארוכי הטווח מבטאים ניתוח ריאלי של המגמה הצפויה על בסיס שיעורי הגיוס הקיימים.

הוועדה ממליצה כי שיעור המשרתים יעלה בכל שנה עד ליעד ארוך טווח מוסכם. עם זאת, ברור כי פוטנציאל הגידול הולך ופוחת ככל שמספר המשרתים עולה. על כן, מומלץ להתבסס על שיעורי השירות הקיימים כנקודת מוצא, תוך קביעת שיעור גיוס התחלתי לצה"ל של 3,100 משרתים (על בסיס כ-3000 חרדים שהתגייסו לצה"ל עד כה בשנת הגיוס 2017) ושיעור השתלבות התחלתי בשירות הלאומי של 600 משרתים (על בסיס כ-530 חרדים שהשתלבו בשירות הלאומי ב-2017). כן מוצע להציב יעדים לפיהם שיעור השירות יגדל ב-8 אחוזים בשלוש השנים הראשונות, 6.5 אחוזים בשלוש השנים הבאות לתכנית, ו-5 אחוזים בארבע השנים עד סיום תקופת עשר השנים הראשונות, בהתאם לטבלה הבאה:

שנת גיוס	אחוז הגידול במשרתים מדי שנה	יעדי השירות בצה"ל	יעדי השירות בשירות הלאומי	יעד שירות כולל
2018	8	3,348	648	3,996
2019	8	3,617	700	4,317
2020	8	3,907	756	4,663

שנת גיוס	אחוז הגידול במשרתים מדי שנה	יעדי השירות בצה"ל	יעדי השירות בשירות הלאומי	יעד שירות כולל
2021	6.5	4,161	806	4,967
2022	6.5	4,432	859	5,291
2023	6.5	4,720	915	5,635
2024	5	4,956	956	5,912
2025	5	5,204	1,004	6,208
2026	5	5,464	1,054	6,518
2027	5	5,737	1,107	6,844

יעדי השירות יוסדרו בחוק. היעד בתום עשר השנים הראשונות הוא שילוב רוב הציבור החרדי במערך השירות הצבאי או הלאומי. יעדים לטווח הארוך ייקבעו בהתאם לאמור להלן.

באשר להמלצה זו של הוועדה, צה"ל הבחיר כי ככל שיעדים אלה ייקבעו על-ידי הדרג המדיני, צה"ל יידע לממשם באופן שיאפשר שירות איכותי. כמו כן צה"ל ימשיך לחזק את המנגנונים והמסלולים לשילוב בני הציבור החרדי תוך שמירת אמונתם וצביון חייהם, מתוך רצון להסדיר את שירותם בצורה הטובה ביותר.

מסלולי השירות לאומי

בפני הוועדה הוצגו נתוני ההשתלבות בשירות הלאומי-אזרחי אשר היו רחוקים מאוד מהיעדים שהוצבו במסגרת ההסדרים הקודמים. נמסר לוועדה על ידי נציגי השירות הלאומי-אזרחי כי הטעמים בגינם נוצר פער כאמור הינם, בין השאר, גיל ההצטרפות המינימלי לשירות הלאומי והיעדר תמריץ כלכלי ביחס ללומדים בשיבות. לשם השגת יעדי השירות ישנה חשיבות רבה ליצירת מסלולי שירות לאומי-אזרחי אטרקטיביים עבור האוכלוסייה החרדית, לפיקוח ובקרה על מסלולי השירות וכן ליצירת תמריצים להשתלבות בהם. מסלולי השירות יכללו, בין היתר, אפשרויות הכשרה מקצועית וכן מסלולי שירות קהילתי בתוך החברה החרדית. עוד מומלץ להקדים את גיל ההצטרפות לשירות לאומי עבור נשואים בלבד לגיל 20 (במקום גיל 21 כיום). בצד מסלולי השירות הלאומי-אזרחי יש לשמר את הבכירות לשירות הצבאי מבחינת גיל המתגייסים, תשלומים ותמריצים אחרים

למתגייסים. תיעשה בחינה מתמדת של מסלולי השירות על מנת לשמר מסלולים המגשימים את ייעודם ולשפר או לבטל מסלולים לא אפקטיביים.

מסלולים במסגרת צה"ל

מומלץ לקדם מסלולים שיותאמו לציבור החרדי על כל הזרמים שבו, אשר יקנו לו השכלה ואופק תעסוקתי. כאמור לעיל, תיעשה בחינה מתמדת של מסלולי השירות הצבאי הקיימים ואלו שיתווספו על מנת לשמר ולחזק מסלולים המגשימים את ייעודם.

גיל הפטור

פטור בגיל 24 שנים מאזן נכונה, לעמדת הוועדה, בין השאיפה לאפשר לציבור החרדי להשתלב בשוק התעסוקה, ובין הצורך לשמור על השוויון בין יוצאי צבא המשתחררים משירות חובה בגיל 20-21 לבין אלה הדוחים שירות בעילת תורתם אומנתם. אשר על כן מומלץ כי גיל הפטור ייקבע ל-24. עם זאת, מוצע כי תינתן האפשרות לציבור החרדי לשרת הן בשירות צבאי והן בשירות לאומי עד גיל 28, לרבות החזרה ממעמד פטור לשם כך.

הגדרת המונח "חרדי" בחוק

מומלץ להותיר את ההגדרה הקבועה היום בחוק על כנה.

צעירים אשר התחנכו בציבור החרדי ופרשו מאורח חיים זה במהלך הגילאים 14-18, מגיעים מרקע סוציו-אקונומי דומה ונושאים עמם אתגרים דומים לאלו של הצעיר החרדי ביחס להשתלבות במערך השירות לצה"ל, השירות הלאומי או שוק העבודה. אם יבחרו בכך, יוכלו אף הם להשתלב במסלול תורתו אמנותו ולדחות את שירותם. לפיכך, האתגר בגיוסם לשירות צבאי דומה לזה של כל צעיר חרדי אחר ויש לראות בהם חרדים שהתגייסו לשם מדידת יעדי הגיוס.

תיאום ושיתוף פעולה בין-משרדי

הוועדה רואה חשיבות רבה בקיומם של שיתוף פעולה ותיאום בין משרדי הממשלה העוסקים בנושא, ואלה הינם תנאי להצלחה ולהשגת היעדים עליהם ממליצה הוועדה.

נדבך מרכזי בתיאום ושיתוף פעולה אלו, הינו הקמת מערכת מידע ממוחשבת ומשותפת בעלת ממשקים למשרד הביטחון, צה"ל, משרד החינוך, המוסד לביטוח לאומי וגורמים רלוונטיים נוספים, על מנת לאפשר לכלל הגופים העוסקים בנושא לחלוק ולהעביר מידע ביניהם ללא חסמים חוקיים ובירוקרטיים הקיימים כיום. הקמת מערכת מידע מסוג זה תביא לשיפור הממשקים בין משרדי

הממשלה השונים, תשפר את עבודת הפיקוח ותאפשר לממש את היעדים אותם הציבה הוועדה. הוועדה ממליצה לעגן את חלוקת המידע בחוק.

השלכות אי השגת יעדי השירות

השלכות כלכליות:

בסופה של כל שנה תיבחן השגת יעדי השירות. עם זאת, על מנת לאפשר היערכות של המדינה ליושום ההמלצות וכן לאפשר השפעה ראשונית של הצעדים המומלצים שייעודם הגברת שיעור השירות, לא תהיינה השלכות בפועל לאי השגת היעדים במהלך השנתיים הראשונות לאחר התיקון לחוק. החל מהשנה השלישית לתיקון החוק, שיעור שירות בפועל הנופל מ-95% מיעד השירות השנתי יביא לצמצום בהיקף התמיכה הכוללת בישיבות (למעט ישיבות בהן קיימים שיעורי גיוס מעל לרף מסוים). יעדי השירות לא יושגו במקביל לצמצום התמיכות. ההשלכות הכלכליות ייקבעו בחוק והן תגברנה ככל שלא יושגו היעדים במשך מספר שנים רצופות.

צמצום היקף התמיכה יעשה על פי התחשיב הבא:

- א. בשנים 3-4 לתיקון לחוק תצומצם התמיכה באחוז אי העמידה ביעד. כך למשל, אם שיעור השירות בפועל נופל ב-8% מיעד השירות לאותה שנה יצומצמו התמיכות ב-8% בהתאם.
- ב. בשנים 5-6 לתיקון לחוק תצומצם התמיכה בשיעור כפול מאחוז אי העמידה ביעד. כך למשל, אם שיעור השירות בפועל נופל ב-8% מיעד השירות לאותה שנה יצומצמו התמיכות ב-16% בהתאם.
- ג. בשנים 7-8 לתיקון לחוק תצומצם התמיכה בשיעור של פי שלושה מאחוז אי העמידה ביעד. כך למשל, אם שיעור השירות בפועל נופל ב-8% מיעד השירות לאותה שנה יצומצמו התמיכות ב-24% בהתאם.
- ד. בשנים 9-10 לתיקון לחוק תצומצם התמיכה בשיעור של פי ארבעה מאחוז אי העמידה ביעד. כך למשל, אם שיעור השירות בפועל נופל ב-8% מיעד השירות לאותה שנה יצומצמו התמיכות ב-32% בהתאם.
- ה. היה ולאחר שנה או יותר בה צומצם היקף התמיכה הושג יעד השירות לאותה שנה, יחזרו שיעורי התמיכות לשיעור הקיים טרם הצמצום.
- ו. היה ובשנה כלשהי לאחר החזרת שיעור התמיכות לקדמותו לא הושגו יעדי השירות, תיחשב השנה בה לא הושג היעד כאמור כשנה 3 לעניין סעיף זה, כך שיצומצם שיעור התמיכות בהתאם לאמור בסעיף אי לעיל, וכן הלאה בשנים שלאחר מכן.

פקיעת התיקון לחוק:

לא הושג שיעור שירות בהיקף של 85% לפחות מיעדי השירות השנתיים במשך שלוש שנים רצופות (להוציא השנתיים הראשונות לתיקון לחוק), יפקע התיקון לחוק לאחר 12 חודשים. פקיעת התיקון לחוק תקבע אף היא בחוק.

יעדים לטווח הארוך

יעדי השירות לאחר עשר השנים הראשונות ייקבעו בהתאם לגידול השנתונים בציבור החרדי. יעד השירות הכולל בתקופה זו יעודכן כדלקמן: (א) בעשור השני יעד הגיוס יעודכן בשיעור זהה לאחוז הגידול הממוצע בגודל של שנתוני השירות הרלוונטיים בתוספת אחוז אחד; (ב) החל מהעשור השלישי יעד הגיוס יעודכן בשיעור זהה לאחוז הגידול הממוצע בגודל של שנתוני השירות הרלוונטיים (ללא תוספת של אחוז כאמור). גודל השנתונים ייקבע על פי ממוצע השנתונים של גילאי 18-23 באותה שנה.

בטווח הארוך, בדומה לעשר השנים הראשונות, תהיינה השלכות כלכליות לאי עמידה ביעדים, כאשר צמצום התמיכות יחל כבר בעשור השני, בהתאם למתווה המפורט לעיל. מקדם ההכפלה בשיעור אי הגיוס לא "מתאפס" עם הכניסה לעשור השני. כך למשל, אם בשנים 10-9 אין עמידה ביעדים אזי בתחילת העשור השני באין עמידה ביעדים יוכפל שיעור אי עמידה ביעדים ב-2 (שכן זו השנה השלישית הרצופה לאי עמידה ביעדי הגיוס).

כמו כן, גם במהלך העשור השני והלאה ככל שלא יושגו יעדי השירות שנקבעו בתקופות אלו בהיקף של 85% מיעדי השירות השנתיים למשך שלוש שנים רצופות יפקע התיקון לחוק בתוך 12 חודשים. גם לעניין זה, רציפות אי עמידה ביעדים אינה "מתאפסת" עם הכניסה לעשור השני.

חיזוק ערך השירות – תגמולים לכלל המשרתים וצעדים מנהליים כנגד עריקים

הוועדה, על דעת צה"ל, סבורה כי יש מקום להסדיר תגמולים לכלל המשרתים שירות מלא, שיבטאו הכרה בתרומתם של המשרתים להגנת המדינה ולהבטחת קיומה. לדוגמה, העלאת דמי הקיום של המשרתים שירות מלא, והוקרה ותגמול בדמות מימון מטעם המדינה של לימודי תואר ראשון לכלל מסיימי השירות הצבאי באופן מלא, יהוו נקיטת עמדה להוקרת המשרתים בצה"ל, לחיזוקו כצבא עם ממלכתי ולצמצום אי השוויון.

בד בבד, מומלץ לשקול הרחבה של הפעולות כלפי מי שמפר את חובת השירות ללא דחיה או פטור ונעדר מן השירות שלא בדיון, וזאת באופן כללי ולא דווקא במגזר החרדי. בעניין זה ראוי בין היתר לשקול צעדים מנהליים כגון שלילת הטבות שהמדינה מעניקה. בנושא זה נדרשת עבודה בין-משרדית לגיבוש צעדים מתאימים.

תזכיר חוק שירות בטחון (תיקון מס' 23), התשע"ח-2018

א. שם החוק המוצע

חוק שירות בטחון (תיקון מס' 23), התשע"ח-2018

ב. מטרת החוק המוצע והצורך בו

בעקבות ביטולו של חוק זחיית שירות לתלמידי ישיבות שתורתם אומנותם, התשס"ב-2002 על ידי בג"ץ¹ נחקקו חוק שירות בטחון (תיקון מס' 19), התשע"ד-2014 ("תיקון 19 לחוק") וחוק שירות בטחון (תיקון מס' 21), התשע"ה-2015 ("תיקון 21 לחוק"). ביום 12.9.2017, פסק בג"ץ² כי תיקון 21 לחוק אינו חוקתי וכי פרק ג' לחוק יהא בטל החל מיום 12.9.2018. אשר על כן, מוצע תיקון זה.

תיקונים 19 ו-21 לחוק קבעו הסדר חדש לגיוסם של בני הישיבות שבבסיסו ההכרה כי יש להתייחס לחברה החרדית כאל מכלול של פרטים הערבים אחד לשני. זאת בשל הערכים הייחודיים המשותפים לבני המגזר החרדי ובשל התייחסות המדינה לחברה זו כחברה ייחודית במשך למעלה משבעים שנה.

לפיכך, קבעו תיקונים 19 ו-21 לחוק עקרון לפיו יש לשלב את בני המגזר החרדי בשירות בצה"ל בהליך הדרגתי ומדוד הנפרס על פני מספר שנים ולאפשר להם לשרת גם במסלולים חלופיים לשירות הצבאי. מימוש עקרון השילוב ההדרגתי התבצע באמצעות קביעת יעדי גיוס שנתיים של המשרתים בשירות הצבאי והאזרחי מקרב כלל הציבור החרדי בשנתוני הגיוס הרלוונטיים.

מבחינה מעשית, קבע תיקון 19 לחוק כי יעדי הגיוס יקבעו בהחלטות ממשלה וכי תיקבע תקופת הסתגלות של 3 שנים (עד ליום 30.6.2017) שבה אי עמידה ביעדי הממשלה לא תגרור סנקציה. לאחר שלוש השנים, תחול תקופת הקבע שבה אי עמידה ביעדי הגיוס שקבעה הממשלה תצמצם את סמכותו של שר הביטחון והוא יוכל לדחות את שירותם של בני המגזר החרדי עד לגיל 21 בלבד. על בני שנתון 21 ולמעט 1,800 "מתמידים" תחול חובת גיוס.

בשנת 2015 תוקן תיקון 21 לחוק אשר דבק באותו העיקרון – קביעת יעדי גיוס לכלל החברה החרדית. התיקון קבע כי תקופת ההסתגלות תוארך ב-3 שנים (עד ליום 30.6.2020) ותקרא "תקופת ההסתגלות הראשונה" וכן כי תקבע "תקופת ההסתגלות שנייה" בת 3 שנים (עד ליום 30.6.2023) שבה אי עמידה ביעדי הגיוס שקבעה הממשלה תצמצם את סמכותו של שר הביטחון והוא יוכל לדחות את שירותם של בני המגזר החרדי עד לגיל 21 בלבד. לאחר גיל זה יהא שר הביטחון רשאי לדחות את גיוסם של שאר דחויי השירות מקרב הציבור החרדי "בשים לב ליעד השנתי הכולל לגיוס שקבעה הממשלה".

ביום 12.9.2017, פסק בג"ץ³ כי פרק ג' לחוק בטל החל מיום 12.9.2018. פסק הדין קבע כי תיקון 21 לחוק שירות בטחון אינו חוקתי וזאת, בשל פגיעתו בזכות היסוד לשוויון ואי עמידתו של ההסדר הקיים בפסקת ההגבלה בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. כך נקבע כי תיקון 21 אינו עומד ב"מבחן הרציונאלי" התיאורטי של התאמת האמצעי לתכלית החוק, בין השאר, בשל היעדרה של תקופת קבע ועמימות לגבי הדין החל לאחר תום תקופת ההסתגלות השנייה; העדר "שיניים" בתקופת ההסתגלות; עמימות לגבי שיקול הדעת הנתון לשר הביטחון בתקופת ההסתגלות השנייה בנוגע לדחיית שירותם של תלמידי

¹ בג"ץ 6298/07 רסלר נ' כנסת ישראל (פורסם בנבו, 21.02.2012).
² בג"ץ 1877/14 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' הכנסת (פורסם בנבו 12.9.2017).
³ בג"ץ 1877/14 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' הכנסת (פורסם בנבו 12.9.2017).

הישיבות מעל לגיל 21; דחיית השירות "האוטומטית" עד לגיל 21 באין עמידה ביעדי הגיוס שקבעה הממשלה; הותרת שיקול הדעת הרחב בידי הממשלה ושר הביטחון בנוגע לדחיית שירות או מתן פטור לתלמידי הישיבות מחד ומנגד קביעת יעדי הגיוס על ידי הממשלה בהמלצת שר הביטחון.

בנוסף, והוא העיקר גם "במבחן הרציונאלי המעשי" לא הוכח כי האמצעי תואם את תכלית החוק בשים לב לכך שיעדי הגיוס בפועל לא הושגו, כי הפער בין הגיוס בפועל לבין יעדי הגיוס הלך ועלה ואף נראה כי אחוזי הגיוס קטנו ביחס לגידולה של האוכלוסייה החרדית באוכלוסייה הכללית. בהמשך לכך וכאמור, פסל בג"ץ את פרק ג' 1 לחוק החל מיום 12.9.2018.

בעקבות פסיקת בג"ץ הקים שר הביטחון ועדה מקצועית בראשות היועץ המשפטי למערכת הביטחון ובהשתתפות ר' אכ"א, הפצ"ר, הרב הצבאי הראשי וראש האגף הביטחוני-חברתי במשרד הביטחון ("הוועדה"). תפקיד הוועדה היה לגבש הסדר בר קיימא, שיעלה בקנה אחד עם צרכי הצבא כצבא עם ממלכתי, עם פסיקת בית המשפט העליון בבטלו את תיקון 21 לחוק ויזכה להסכמה הרחבה הנדרשת, לשם עיגונו בחקיקה. הוועדה נפגשה עם גורמי צבא, גורמים ממשלתיים, רבנים ואנשי ציבור נוספים.

הוועדה סברה כי השוויון בגיוס לצה"ל הוא ערך עליון והינו חיוני לשמירה על צה"ל וחיזוקו כצבא עם ממלכתי הממלא את ייעודו – הגנה על מדינת ישראל והבטחת קיומה. הוועדה הכירה בתשיבותם של לימוד ולומדי התורה בעם ישראל ובמדינת ישראל. בד בבד, סברה הוועדה כי יש לנקוט צעדים משמעותיים ואקטיביים לצמצום אי-השוויון בשירות ולהעלאת שיעור המתגייסים מקרב בני הציבור החרדי, תוך הבנה ריאלית כי שיעור הגיוס במגזר החרדי לא ישתווה באופן מלא בשנים הקרובות לזה במגזר הכללי.

על מנת לאפשר לתהליכים המתרחשים במגזר החרדי להעמיק ולהבשיל, הומלץ לקבוע יעדי גיוס לטווח ארוך וליצור תהליך שישקף עליה מדורגת עד ליעד ארוך טווח מוסכם. עם זאת, ברור כי פוטנציאל הגידול יילך ויפחת ככל שמספר המשרתים עולה. על כן, הומלץ להתבסס על שיעורי הגיוס הקיימים כנקודת מוצא, תוך קביעת שיעור גיוס התחלתי לצה"ל של 3,100 משרתים (על בסיס כ-3000 חרדים שהתגייסו לצה"ל בשנת גיוס 2017) ושיעור השתלבות התחלתי בשירות הלאומי של 600 משרתים (על בסיס כ-530 חרדים שהשתלבו בשירות הלאומי בשנת גיוס 2017).

בסופה של כל שנה, תיבחן השגת יעדי הגיוס. עם זאת, על מנת לאפשר היערכות של המדינה ליישום ההמלצות וכן לאפשר השפעה ראשונית של הצעדים המומלצים שיעודם הגברת שיעור הגיוס לא תהיינה השלכות בפועל לאי השגת היעדים במהלך השנתיים הראשונות לתקופת הביניים. החל מהשנה השלישית לתיקון החוק, שיעור גיוס בפועל הנופל מ-95% מיעד הגיוס השנתי יביא לצמצום בהיקף התמיכה הכוללת בישיבות (למעט ישיבות בהן קיימים שיעורי גיוס מעל לרף מסוים). יעדי הגיוס לא ישונו במקביל לצמצום התמיכות. ההשלכות הכלכליות ייקבעו בחוק והן תגברנה ככל שלא יושגו היעדים במשך מספר שנים רצופות.

ככל שלא יושג שיעור גיוס בהיקף של 85% לפחות מיעדי הגיוס השנתיים במשך שלוש שנים רצופות (להוציא השנתיים הראשונות מתחילת התיקון המוצע), יפקע התיקון לחוק לאחר 12 חודשים. פקיעת התיקון לחוק תיקבע בחוק.

עוד סברה הוועדה כי יש מקום להסדיר תגמולים לכלל המשרתים שירות מלא, שיבטאו הכרה בתרומתם של המשרתים להגנת המדינה ולהבטחת קיומה. לדוגמה, העלאת דמי הקיום של המשרתים שירות מלא, והוקרה ותגמול בדמות מימון מלא מטעם המדינה של לימודי תואר ראשון לכלל מסיימי השירות הצבאי באופן מלא, יהוו נקיטת עמדה לחוקרת המשרתים בצה"ל, לחיזוקו כצבא עם ממלכתי ולצמצום אי

השוויון. בד בבד, המליצה לשקול הרחבה של הפעולות כלפי מי שמפר את חובת השירות ללא דחיה או פטור ונעדר מן השירות שלא כדין, וזאת באופן כללי ולא דווקא במגזר החרדי. בעניין זה ראוי לשקול צעדים מנהליים כמו שלילת הטבות שהמדינה מעניקה. בנושא זה נדרשת עבודה בין-משרדית לגיבוש צעדים מתאימים.

לבסוף, נתוני הגיוס לשירות הלאומי-אזרחי היו רחוקים מאוד מהיעדים שהוצבו במסגרת ההסדרים הקודמים. הטעמים לכך כפי שהוצג לוועדה, הינם, בין השאר, גיל ההצטרפות המינימלי לשירות הלאומי והיעדר תמריץ כלכלי ביחס ללומדים בישיבות. לפיכך סברה הוועדה כי קיימת חשיבות רבה ליצירת מסלולי שירות לאומי-אזרחי אטרקטיביים עבור האוכלוסייה החרדית, לפיקוח ובקרה על מסלולי השירות וכן ליצירת תמריצים להשתלבות בהם. כמו-כן הומלץ להקדים את גיל ההצטרפות לשירות לאומי עבור נשואים בלבד לגיל 20 (במקום גיל 21 כיום). בצד מסלולי השירות הלאומי-אזרחי הומלץ לשמר את הבכירות לשירות הצבאי מבחינת גיל המתגייסים, תשלומים ותמריצים אחרים למתגייסים.

אשר על כן, בהתאם להמלצות הוועדה מוצע לקבוע בחקיקה את יעדי הגיוס של הציבור החרדי באופן הבא: שיעור השירות יגדל ב-8 אחוזים בשלוש השנים הראשונות, 6.5 אחוזים בשלוש השנים הבאות לתכנית, ו-5 אחוזים בארבע השנים עד סיום תקופת עשר השנים הראשונות לאחר התיקון לחוק. בעשר השנים שלאחר מכן יקבע הגידול ביעדי הגיוס כשיעור הגידול הממוצע של האוכלוסייה החרדית בתוספת אחוז אחד. לאחר עשרים שנה מיום התחילה ייקבעו יעדי הגיוס לפי שיעור גידולה הממוצע של האוכלוסייה החרדית ללא תוספת האחוז כאמור. בנוסף, מוצע לקבוע בחוק השלכות כלכליות בהעדר עמידה ביעדי הגיוס, את ביטול המתווה בהעדר עמידה ביעדי הגיוס, הפחתת גיל קבלת הפטור לאחר דחיית השירות מגיל 26 לגיל 24, ואת האפשרות לשרת שירות לאומי-אזרחי חלף השירות הצבאי לנשואים מגיל 21 לגיל 20 והכל מתוך מטרה לעודד את שירותם של החרדים ואת שילובם המיטבי בתעסוקה.

ג. עיקרי החוק המוצע

עיקר 1 – סעיפים 2 ו-3 לחוק המוצע, ביטול פרק ג' 1 ותחלתו בפרק ג' 2

מוצע לבטל את פרק ג' 1 ולהחליפו בפרק ג' 1 בנוסח מתוקן. בתחילת פרק זה יובאו מטרות, ההגדרות הרלוונטיות לפרק, והסדר דחיית השירות לבני הישיבות העומדים בתנאי דחיית השירות. דחיית השירות תיעשה לשנה אחת לכל העומד בתנאים לדחיית שירות וזאת עד לגיל 24, בו יקבל דחוי השירות פטור משירות. בנוסף, מוצע לאפשר למקבלי דחיית שירות נשואים בני 20 ורווקים בני 21 לשרת בשירות לאומי-אזרחי חלף שירותם הצבאי.

עוד מוצע כי הממשלה תפעל לגיוסם של המיועדים לשירות בטחון בהתאם ליעד הגיוס השנתי. החל משנת 2020 ובאין עמידה ב-95% לפחות מיעדי הגיוס השנתי יופחת תקציב התמיכה בישיבות בשיעור הפער מיעד הגיוס. ככל שאי העמידה ביעדי הגיוס תמשך ברציפות מספר שנים תוכפל ההפחתה "במקדם הפחתה" שיעלה בכל מספר שנים. ההפחתה לא תחול על ישיבות בהם שיעור התלמידים המתגייסים גבוה. שיעור הגיוס הנדרש לישיבה על מנת להימנע מהפחתת התמיכה יגדל במשך השנים, לנוכח העלייה ביעדי הגיוס.

בנוסף, נקבע כי החל בשנת 2020, ככל שלא תהיה עמידה ב-85% מיעד הגיוס במשך 3 שנים רצופות, יפקע התיקון לחוק לאחר שנה.

עוד קובע החוק הקמת ועדת שרים לעניין גיוס בני הישיבות אשר תבחן את ההיבטים הנוגעים לעמידה

ביעד הגיוס, צמצום הפגיעה בשוויון וזכויותיהם של המשרתים ומסלולי שירות ייעודיים לבני הציבור החרדי.

מוצע להשאיר על כנו את הוראות החוק הנוגעות לשילוב חרדים בתעסוקה ולהכרה בישיבות חרדיות. כמו-כן מוצע לאפשר למי ששר הביטחון פטר אותו מחובת שירות סדיר בגיל 24 לשוב ולשרת בשירות סדיר או בשירות לאומי-אזרחי.

עיקר 2 – סעיף 5 לחוק המוצע, מאגר מידע במשרד הביטחון

בשל הקושי באיסוף נתונים שונים ממשרדי הממשלה השונים ובכלל זה נתוני פיקוח ותמיכה בישיבות חרדיות, מוצע לקבוע כי משרד הביטחון יקים מאגר מידע הכולל את כלל הנתונים הרלוונטיים לגיוס בני הישיבה. נתונים הנצרכים למאגר מידע זה ממשרדי הממשלה השונים בכלל וממשרד החינוך בפרט יועברו על פי חוק וללא צורך בבקשה מידע ספציפי.

עיקר 3 – סעיף 7 לחוק המוצע, קביעת התוספת השנייה לחוק

מוצע לקבוע בתוספת השנייה בלוח א' את יעד הגיוס השנתי לשירות סדיר ולשירות הלאומי-אזרחי. מוצע כי החל משנת 2028 יגדל יעד הגיוס השנתי לפי ממוצע הגידול בשנתונים החרדיים (23-18) בתוספת אחוז אחד וכי החל בשנת 2037 הגידול ביעד השנתי יהא לפי ממוצע הגידול בלבד. עוד מוצע לקבוע את מקדם ההפחתה לעניין ההשלכות הכלכליות ואת שיעור הגידול בתלמידים המתגייסים בישיבות מעודדות הגיוס.

עיקר 4 – סעיפים 9-11 לחוק המוצע, הוראות מעבר

מוצע לקבוע בהוראות מעבר כי צווי דחיית שירות, רשימת הישיבות המוכרות ומוסדות הלימוד החרדיים שנקבעו בצו שר הביטחון יעמדו בתקפם גם לאחר תיקון זה.

עיקר 5 – סעיף 12 לחוק המוצע, תיקון עקיף לחוק יסודות התקציב

מוצע לקבוע, כי במקרה בו יופחת תקציב התמיכה בישיבות באין עמידה ב-95% מיעד הגיוס השנתי כאמור בסעיף 3 לחוק המוצע, ייקבע במקביל בחוק יסודות התקציב, תקציב תמיכה מקסימלי בישיבות. זאת משום ששנת הגיוס מתחילה ב-1.7 בעוד ששנת הכספים תואמת את השנה הקלנדרית. לפיכך קיים פער של חצי שנה בין תום שנת הגיוס (30.6) עד לתום שנת הכספים (31.12).
על כן מוצע לקבוע כי:

א. תקציב התמיכה בישיבות בשנת הכספים בה אין עמידה ביעדי הגיוס לא ישונה ויוותר כפי שהיה, כדי למנוע מצב בו תקציב התמיכות לאותה שנת כספים יגדל באמצע השנה לאחר שיתברר ב-30.6 כי אין עמידה ביעד הגיוס וכי בשנת הכספים העוקבת יפחת תקציב התמיכה בישיבות.

ב. תקציב התמיכה בישיבות בשנת הכספים שלאחר שנת הגיוס בה אין עמידה ביעדי הגיוס יעמוד על תקציב שנת הכספים הקודמת בניכוי ההפחתה בתקציב הישיבות שנקבעה בסעיף 3 לתיקון מוצע זה.

בדרך זו, ימנע גידול בכספי התמיכה בישיבות בשיעור ההפחתה שנקבע בחוק שירות ביטחון. בנוסף, מוצע למנוע את אפשרות העברת העודפים התקציביים מתקציב התמיכה בישיבות משנת כספים אחת לשנייה וזאת, כדי למנוע העלאה של תקציב הישיבות בשנים בהן עמדו ביעדי הגיוס והעברת יתרת עודפי התקציב לשנות הכספים בהן אין עמידה ביעדי הגיוס.

ד. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים

כמפורט בעיקרי ההסבר.

ה. השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה, על התקן ועל ההיבט המנהלי

באין עמידה ביעדים, הפחתת תקציב התמיכות לשיבות בשיעור שנקבע בסעיף 3 לתיקון מוצע זה.

ו. להלן נוסח הצעת החוק:

הצעת חוק מטעם הממשלה:

הצעת חוק שירות בטחון (תיקון מס' 23) שילובם של תלמידי ישיבות, התשע"ח-2018

- פרק ג'1
1. בחוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986⁴ (להלן – החוק העיקרי), פרק ג'1, בטל.
- הוספת פרק ג'1 2. במקום פרק ג'1 יבוא:

“פרק ג'1: שילוב תלמידי ישיבות ומוסדות חינוך חרדיים”

סימן א': מטרה והגדרות

מטרה	ב26	הוראות פרק זה יחולו נוכח ההכרה בחשיבות לימוד התורה.
הגדרות	ג26	בפרק זה -

⁴ ס"ח התשמ"ו, עמ' 107; התשע"ה, עמ' 18.

"בוגר מוסד חינוך חרדי" – מי שלמד בין גיל 14 לגיל 18, שנתיים לפחות, במוסד חינוך שהוא אחד מאלה:

(1) מוסד חינוך תרבותי ייחודי, כהגדרתו בחוק מוסדות תרבותיים ייחודיים, התשס"ח-2008,⁵ המיועד לקבוצת האוכלוסייה המפורטת בפסקה (1) להגדרה "קבוצה תרבותית ייחודית" בחוק האמור;

(2) מוסד לימודי חרדי או חלק ממוסד לימודי המיועד לתלמידים חרדים, ששר הבטחון קבע בהתייעצות עם שר החינוך או עם שר העבודה הרווחה והשירותים החברתיים, לפי העניין, ובאישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת;

"חוק שירות לאומי-אזרחי" – חוק שירות לאומי-אזרחי, התשע"ד-2014;⁶

"יום התחילה" – י"ח בתמוז התשע"ח (1 ביולי 2018);

"יעד גיוס שנתי" – יעד שנתי לגיוס בשנת גיוס לשירות סדיר ולשירות לאומי-אזרחי שהוא סכום יעדי הגיוס הקבועים בטור א' ובטור ב' בלוח א' בתוספת השנייה.

"ישיבה" – ישיבה או כולל שמתקיימים בהם לימודים תורניים והכלולים ברשימה שגיבש לעניין זה שר הביטחון לפי סעיף 26;

"ישיבה מעודדת גיוס" – ישיבה ששיעור כאמור בלוח ג' בתוספת השנייה מתלמידי הישיבה המיועדים לשירות בטחון שלמדו בה עשרה חודשים לפחות ברציפות החל משנת הגיוס שקדמה לשנת הגיוס בה פחת מספר המתגייסים בפועל מיעד הגיוס השנתי והתגייסו בפועל לשירות סדיר או לשירות לאומי-אזרחי באותה שנת גיוס.

"מיועד לשירות ביטחון" - מיועד לשירות בטחון, שביום התחילה טרם מלאו לו 24 שנים.

"מתגייס בפועל" – מי שהחל לשרת בשירות סדיר או בשירות לאומי-אזרחי, בשנת גיוס מסוימת מקרב תלמידי הישיבות ובוגרי מוסדות החינוך החרדים;

"שירות לאומי-אזרחי", "שירות אזרחי-ביטחוני" ו"שירות אזרחי-חברתי" – כהגדרתם בחוק שירות לאומי-אזרחי;

"שנת גיוס" – שנה המתחילה ב-1 ביולי והמסתיימת ב-30 ביוני בשנה העוקבת;

"תנאים לדחיית שירות" – התנאים המנויים בסעיף 26ד(א);

"תקציב הבסיס" - הסכום המיועד בתקציב המדינה לתמיכה במוסדות ציבור שהם ישיבה, לפי סעיף 3א לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, למעט תקציב התמיכה בישיבות מעודדות הגיוס.

סימן ב': דחיית שירות וגיוס לשירות הצבאי והלאומי-אזרחי

דחיית שירות לתלמיד ישיבה 26ד (א) שר הביטחון רשאי לבקשת מיועד לשירות ביטחון, לדחות בצו, את מועד התייצבותו של המבקש לשירות סדיר, אם ראה לנכון לעשות כן בהתחשב בצורכי הביטחון ובהיקף הכוחות הסדירים ומתקיימים בו כל אלה (בפרק זה – התנאים לדחיית שירות):

(1) הוא לומד בישיבה לימודים תורניים, באופן סדיר, בהיקף שלא יפחת מ-45 שעות בשבוע, ובכולל - 40 שעות בשבוע, למעט בתקופות חופשה שקבע שר הביטחון;

(2) הוא לא עוסק בכל עיסוק נוסף על לימודיו בישיבה; ואולם, רשאי מיועד לשירות ביטחון נשוי שמלאו לו 22 שנים, לעסוק בעיסוק נוסף על לימודיו בישיבה, ובלבד שלא יעסוק בעיסוק כאמור בשעות הלימודים בישיבה כאמור בפסקה (1); בפסקה זו, "עיסוק" - עבודה שמקובל לקבל בעבורה שכר, בין שהיא נעשית בשכר ובין שנעשית שלא בשכר, למעט הכשרה תעסוקתית מיועדת כהגדרתה בסעיף 26ח, ולרבות כל עיסוק אחר שקבע שר הביטחון;

(3) הוא קיים את חובותיו לפי חוק זה, ובכלל זה התייצב לרישום ולבדיקה רפואית לפי סעיפים 3 ו-5;

(4) הוא הצהיר, בתצהיר בכתב שניתן לפי סעיף 15 לפקודת הראיות, כי מתקיימים בו התנאים שבפסקאות (1) עד (3);

(5) ראש הישיבה שבה הוא לומד אישר, בתצהיר בכתב שניתן לפי סעיף 15 לפקודת הראיות, כי מתקיים במיועד לשירות ביטחון התנאי שבפסקה (1) והתחייב כי אם יחדל להתקיים במיועד לשירות ביטחון התנאי האמור, יודיע על כך לפוקד בתוך 21 ימים;

(6) תנאים מוקדמים נוספים שקבע שר הביטחון, באישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת.

(ב) ביקש מיועד לשירות בטחון לחזור ולקבל צו דחיית שירות לפי פרק זה, יצרף מחדש לכל בקשה כאמור תצהירים והתחייבות כאמור בסעיף קטן (א)(4) ו-5).

(ג) יראו צו דחיית שירות שניתן מכח פרק זה כאילו ניתן לפי סעיף 36.

(ד) צו דחיית שירות לפי סעיף זה יינתן לתקופה שלא תעלה על שנה ואולם רשאי שר הביטחון לחזור ולתת למיועד לשירות ביטחון כאמור בסעיף קטן (א) צו דחיית שירות לפי סעיף זה, עד הגיעו לגיל 24.

(ה) נדחה שירותו של מיועד לשירות ביטחון לפי סעיף קטן (ה), מזמן לזמן, עד הגיעו לגיל 24, יפטור אותו שר הביטחון, בצו, מחובת שירות סדיר ויחולו לגביו הוראות סעיף 26 ח לענין שילוב בתעסוקה.

26ה (א) מיועד לשירות ביטחון שמלאו לו 21 שנים או מיועד לשירות ביטחון נשוי שמלאו לו 20 שנים שניתן לו צו דחיית שירות לפי פרק זה (בסעיף זה- מיועד לשירות ביטחון בוגר), ולא חל עליו צו דחיית שירות, בין אם פקע הצו ובין בוטל, רשאי הפוקד לאחר שבחן את כל אפשרויות הצבתו בשירות סדיר, להפנותו לשירות לאומי-אזרחי.

(ב) הסכים המיועד לשירות ביטחון בוגר להפנייתו לשירות לאומי-אזרחי, ידחה שר הביטחון, בצו, את מועד התייצבותו לשירות סדיר לצורך ביצוע השירות הלאומי-אזרחי; לא הסכים המיועד לשירות ביטחון להפנייתו כאמור, רשאי הפוקד, בצו, לקרוא לו להתייצב לשירות סדיר.

(ג) מי ששירת בשירות לאומי-אזרחי כאמור בסעיף קטן (ב) וניתן לו אישור על השלמת השירות לפי סעיף 12 לחוק שירות לאומי-אזרחי, יפטור אותו שר הביטחון, בצו, מחובת שירות סדיר.

שירות
לאומי-אזרחי

(ד) הופסק השירות הלאומי-אזרחי של מיועד לשירות ביטחון לפי הוראות סעיף 23 לחוק שירות לאומי-אזרחי, רשאי הפוקד, בצו, לקרוא לו להתייצב לשירות סדיר.

(ה) פקע תוקפו של חוק שירות לאומי-אזרחי לפי הוראות סעיף 36 לחוק האמור, לא יהיה רשאי עוד פוקד להפנות לשירות לאומי-אזרחי מיועד לשירות ביטחון שהפוקד קרא לו להתייצב לפי הוראות פרק זה.

סימן ג' – יעדי הגיוס ומנגנון ההשלכות באין עמידה ביעדים

יעדי הגיוס השנתי 126
השלכות באין
עמידה ביעדי הגיוס

(א) הממשלה תפעל לשם גיוס המיועדים לשירות ביטחון לשירות סדיר ולשירות לאומי-אזרחי בהתאם ליעד הגיוס השנתי.

(ב) פחת מספר המתגייסים בפועל, החל משנת הגיוס 2020, מ-95 אחוזים מיעד הגיוס השנתי, יופחת תקציב הבסיס בשנת הכספים שלאחר תום שנת הגיוס בהתאם לשיעור הפער בין מספר המתגייסים בפועל לבין יעד הגיוס השנתי באותה שנת גיוס כפול מקדם ההפחתה האמור בטור ב' בלוח ב' בתוספת השנייה ובלבד ששיעור ההפחתה המירבי לא יעלה על חמישים אחוזים. מקדם ההפחתה ישתנה בהתאם לשנת הגיוס הרצופה בה פחת מספר המתגייסים בפועל מ-95 אחוזים מיעד הגיוס השנתי לאותה שנת גיוס כמפורט בטור א' ללוח ב' בתוספת זו.

(ג) פחת מספר המתגייסים בפועל, החל משנת הגיוס 2020, מ-85 אחוזים מיעד הגיוס השנתי במשך שלוש שנות גיוס רצופות, יבוטל פרק ג'1 לחוק זה לאחר שנה מתום שלוש שנות הגיוס הרצופות האמורות.

וועדת שרים לעניין 126

גיוס בני ישיבות

(א) הממשלה תמנה ועדת שרים לעניין גיוס בני הישיבות, שבראשה יעמוד שר הביטחון, ושתפקידה לבחון, בשם הממשלה, את כלל ההיבטים הנוגעים לעמידה ביעד הגיוס השנתי ולצמצום הפגיעה בשוויון, לרבות זכויותיהם של כלל המשרתים בשירות הסדיר ובשירות הלאומי-אזרחי, הדרכים לתגמולם ומסלולי שירות מיטביים לצורך שילובם (בפרק זה-ועדת השרים);

(ב) ועדת השרים תביא לאישור הממשלה הצעות לעמידה ביעד הגיוס השנתי, לתגמול ולהעדפת חיילים בשירות סדיר ומשרתי שירות לאומי-אזרחי בתחומים כלכליים וחברתיים, על בסיס תקציבם של משרדי הממשלה הנוגעים בדבר ולקביעת מסלולי שירות מיטביים לשילובם וכן תשקול הצעות לצעדים בהם ניתן לנקוט על מנת לגרום לחיילים שעוברים עבירה על הוראות סעיף 92 לחוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955 להתייצב לשירות ובכך להפחית מחומרת העבירה;

(ג) שר הביטחון יודיע לוועדת השרים בתום כל שנת גיוס על מספר המתגייסים לשירות סדיר מקרב תלמידי הישיבות ובוגרי מוסדות החינוך החרדיים באותה שנת גיוס, ויפרסם על כך הודעה ברשומות לא יאוחר מ-5 ביולי.

(ד) השר הממונה על השירות הלאומי-אזרחי יודיע לוועדת השרים בתום כל שנת גיוס על מספר המשרתים בשירות לאומי-אזרחי שהחלו לשרת באותה שנת גיוס, ויפרסם על כך הודעה ברשומות לא יאוחר מ-5 ביולי.

(ה) ועדת השרים תמסור לממשלה, אחת לשנה, דיווח על עבודתה; דיווח כאמור יימסר לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת.

סימן ד': שילוב בתעסוקה

הוראות לשם
שילוב בתעסוקה
של פטורים
משירות ביטחון

26ח (א) לשם קידום שילובם של בוגרי הישיבות
בתעסוקה, רשאי עובד משרד העבודה הרווחה
והשירותים החברתיים ששר העבודה הרווחה
והשירותים החברתיים הסמיכו לכך לקבל מפקד
או מאדם מטעמו מידע שיש בידיו לגבי מי ששר
הביטחון פטר אותו מחובת שירות סדיר לפי
סעיפים 26ד(ה) או 26ה(ג) (בסעיף זה – מקבל
פטור); מידע כאמור יימסר למטרת פנייה של
משרד הכלכלה או של מפעיל למקבל הפטור; עובד
משרד הכלכלה יבקש מפקד מידע לפי פסקה זו רק
לתכלית האמורה ובמידה שנדרש.

(ב) מידע יועבר לפי הוראות סעיף קטן (א)
באופן מאובטח בהתאם לנהלים שייקבעו במשרד
הכלכלה.

(ג) מקבל פטור שמידע לגביו הועבר לפי
הוראות סעיף קטן (א), זכאי לדרוש שהמידע
האמור יימחק ולא יישמר; דרש מקבל פטור
כאמור, ימחק עובד משרד הכלכלה או המפעיל את
המידע.

(ד) לא יגלה אדם מידע שהגיע אליו לפי סעיף
קטן (א) ולא יעשה בו כל שימוש אלא לתכלית
האמורה באותו סעיף קטן.

(ה) בסעיף זה –

"מידע" – מספר זהות,
שם פרטי ושם משפחה,
מען למשלוח דואר
ומספר טלפון קווי ונייד;

"מפעיל" – מי שמפעיל
או מקיים מטעם משרד
הכלכלה מרכז תעסוקה
או פעילות להכוונה
תעסוקתית

(ו) על אף האמור בסעיף 26ד, בתקופה שבה מיועד לשירות ביטחון שניתן לו צו דחיית שירות לפי פרק זה נמצא בהכשרה תעסוקתית מיועדת, יופחת מהיקף השעות כאמור בסעיף 26ד (א)(1), מספר השעות שבהן הוא נמצא בהכשרה תעסוקתית מיועדת, ולכל היותר 15 שעות בשבוע; בסעיף זה –

"הכשרה תעסוקתית מיועדת" – השכלה או הכשרה שאישר שר העבודה הרווחה והשירותים החברתיים 5, המיועדת לקידום שילובם המקצועי בתעסוקה של תלמידי ישיבה ששירותם נדחה לפי הוראות פרק זה, לרבות פעילות הכוונה מקצועית;

"השכלה" – לימודי תכנית היסוד כמשמעותה בחוק חינוך ממלכתי, התשי"ג-1953, כולה או חלקה, או השכלה אחרת שאישר שר הכלכלה על פי אמות מידה שקבע בשים לב לצורכי הצבא, ובלבד שהלימודים אינם לקראת תואר מוכר כמשמעותו בחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958.

(ז) שר העבודה הרווחה והשירותים החברתיים ידווח לוועדת הכלכלה של הכנסת, אחת לשנה, על השפעות יישום הוראות סימן זה על שילוב בוגרי ישיבות בתעסוקה.

סימן ה' – הוראות כלליות

גיוס לאחר פטור 26ט
מי ששר הביטחון פטר אותו מחובת שירות סדיר לפי סעיף 26ד(ה) (בסעיף זה – מקבל פטור), רשאי להתנדב לשירות סדיר או לשירות לאומי-אזרחי, ויחולו עליו הוראות סעיפים 13, 17 ו-26 בשינויים המחייבים;

רשימת הישיבות 26י
(א) שר הביטחון יגבש את רשימת הישיבות לעניין פרק זה, בהתאם לאמות מידה שיקבע בתקנות; החלטת שר הביטחון בדבר הכללת ישיבה ברשימה תיעשה בהתחשב בהמלצות ועד הישיבות בארץ ישראל; אין בהוראות סעיף קטן זה כדי למנוע מישיבה לפנות לשר הביטחון בבקשה להיכלל ברשימת הישיבות.

(ב) רשימת הישיבות תפורסם באתר האינטרנט של אגף כוח אדם בצבא הגנה לישראל ותופקד לעיון הציבור הפוקד את לשכות הגיוס האזוריות.

(ג) שר הביטחון רשאי להסיר ישיבה מרשימת הישיבות, לאחר שנתן לראש הישיבה הזדמנות לטעון את טענותיו לפניו, אם מצא כי התקיים אחד מאלה:

(1) שיעור מסוים מקרב תלמידי הישיבה שהם מיועדים לשירות ביטחון, אינו מתייצב לרישום ולבדיקה רפואית לפי סעיפים 3 ו-5; שר הביטחון יקבע את השיעור האמור;

(2) ראש הישיבה אינו ממלא את חובותיו בהתאם להוראות סעיף 26ד(א)(5);

(3) חדל להתקיים בישיבה אחד מהתנאים בהתאם לאמות המידה שקבע שר הביטחון כאמור בסעיף קטן (א);

(4) התקיימו נסיבות אחרות המצדיקות, לדעת שר הביטחון, את הסרתה מהרשימה.

(ד) שר הביטחון יקבע בתקנות הוראות לעניין תלמידי ישיבה שהוסרה מרשימת הישיבות ושעומדים בתנאים לדחיית שירות.

מניעת פגיעה 26א לא ייפגע מעמדה ושילובה של יוצא צבא אישה במעמדה של יוצא בשירות ביטחון בשל שירותם של בוגרי ישיבות צבא אישה ומוסדות חינוך חרדיים בשירות ביטחון לפי פרק זה.

שמירה על אורח 26ב צבא הגנה לישראל יפעל לאפשר שמירה על אורח חיון של מי שהתגייס לשירות סדיר לפי פרק זה.

תקנות 26ג שר הביטחון, באישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, רשאי להתקין תקנות לביצוע הוראות פרק זה, ובכלל זה תקנות בעניינים אלה:

(1) הדרכים והמועדים להגשת בקשות לפי פרק זה;

(2) תנאים מקודמים להגשת בקשות לפי פרק זה;

(3) התנאים והכללים להכללה ברשימת הישיבות לפי סעיף 26י.

(א) שר הביטחון ידווח לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת, אחת לשנה, לגבי שנת הגיוס שחלפה, בעניינים אלה:

(1) מספר המתייצבים לשירות סדיר בכלל, ומספר המתייצבים כאמור מקרב בוגרי הישיבות ומוסדות החינוך החרדיים בפרט;

(2) מספר צווי דחית השירות וצווי הפטור משירות סדיר שניתנו לפי פרק זה;

(3) נתונים בעניינים המפורטים בפסקאות (1) ו-(2) בהשוואה לשנים קודמות;

(4) השפעת יישומן של הוראות פרק זה על השירות בשירות ביטחון, לרבות בכל הנוגע למעמדן ולשילובן של נשים בשירות ביטחון; דיווח לפי פסקה זו יימסר גם לוועדה לקידום מעמד האישה ולשוויון מגדרי של הכנסת;

(5) מסלולי שירות המותאמים לשירותם של בוגרי ישיבות ומוסדות חינוך חרדיים, שנפתחו או הורחבו.

(ב) ועדת החוץ והביטחון של הכנסת תקיים אחת לשנה דיון בדיווחים שהתקבלו לפי סעיף קטן (א), לשם מעקב על ביצוע ההוראות לפי פרק זה.

קבלת מידע
סטטיסטי על
שנתון חרדי
226 טו הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה תאסוף מדי שנה סטטיסטיקה המתייחסת לממוצע הגידול באוכלוסייה הגברים החרדים בגילאים 18 עד 23 בהתאם לאמור בתוספת השניה; מידע כאמור יימסר לשר הביטחון.

תיקון סעיף 149 3. בחוק העיקרי, סעיף 149(א) יימחק ובמקומו יבוא:

(א) משרד הביטחון יקים מאגר מידע לעניין מועמדים לשירות הביטחון ותלמידי ישיבה. מאגר המידע יכלול, בין השאר, את נתוני תלמידי הישיבה שקיבלו צו דחיית שירות לפי חוק זה או משרתים בשירות משולב כהגדרתו בסעיף 22א, נתונים שיש בידי משרד החינוך בדבר רישומם ונוכחותם בישיבה של תלמידי ישיבה, בין אם קיבלו צו דחיית שירות ובין אם לאו, נתונים על הלימודים בישיבות ולרבות נתונים על ביקורות שנערכו בישיבות לשם פיקוח, נתונים שיש בידי משרדי הכלכלה והאוצר בדבר השתלבותם של בני הישיבות והמועמדים לשירות בטחון בתעסוקה וכן כל מידע אחר שיש בידי משרדי הממשלה הרלוונטיים לצורך ביצוע של חוק זה;

(ב) משרדי החינוך, הכלכלה והאוצר יעבירו למשרד הביטחון מידע כאמור בסעיף קטן (א) מדי חודש;

(ג) הוראות סעיפים 23 ו-36 לחוק הגנת חוק הגנת הפרטיות, תשמ"א-1981 לא יחולו על הנתונים המועברים ממשרדי הממשלה האמורים בסעיף קטן (א);

(ד) אין בהוראות סעיף זה כדי למנוע מסירת מידע נוסף לפי הוראות פרק ד' לחוק הגנת הפרטיות.

4. תיקון כותרת התוספת לחוק הוספת התוספת השניה
5. אחרי התוספת הראשונה לחוק העיקרי יבוא:

"תוספת שניה"

לוח א'

(סעיף 26ג)

יעדי הגיוס השנתיים לשירות הסדיר והשירות הלאומי-אזרחי

שנת גיוס	סור א' שירות סדיר	סור ב' שירות לאומי-אזרחי
2018	3,348	648
2019	3,617	700
2020	3,907	756
2021	4,161	806
2022	4,432	859
2023	4,720	915
2024	4,956	956
2025	5,204	1,004
2026	5,464	1,054
2027	5,737	1,107
2028-2037	בכל שנת גיוס, יגדל יעד הגיוס לשירות הסדיר ביחס לשנת הגיוס שלפניה בשיעור הממוצע משנתון שאחריו בקרב הגברים החודים בגילאים 18 עד 23 בהגדרתם הלשכה המרכזית על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בתוספת אחת.	בכל שנת גיוס, יגדל יעד הגיוס לשירות הלאומי-אזרחי ביחס לשנת הגיוס שלפניה בשיעור הממוצע משנתון שאחריו בקרב הגברים החודים בגילאים 18 עד 23 בהגדרתם הלשכה המרכזית על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בתוספת אחת.

<p>בכל שנת גיוס, יבדל יעד הגיוס בכל שנת גיוס, יגדל יעד הגיוס לשירות הסדיר ביחס לשנת לשירות הלאומי-אזרחי ביחס הגיוס שלפניה בשיעור הגידול לשנת הגיוס שלפניה בשיעור הממוצע משנתון מסוים לזה הגידול הממוצע משנתון שאחריו בקרב אוכלוסיית מסוים לזה שאחריו בקרב הגברים החרדים בגילאים 18 אוכלוסיית הגברים החרדים עד 23 כהגדרתם על ידי בגילאים 18 עד 23 כהגדרתם הלשכה המרכזית על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.</p>	<p>2038 ואילך</p>
---	-------------------

לוח ב'

(סעיף 126 (ב))

מנגנון השלכות באי עמידה ביעדי הגיוס	
סדר א' השנה מתחילת פער הגיוס	סדר ב' מקדם הפחתה
השנה בה החל פער הגיוס	1
השנה השנייה ברציפות לשנה בה החל פער הגיוס	1
השנה השלישית ברציפות לשנה בה החל פער הגיוס	2
השנה הרביעית ברציפות לשנה בה החל פער הגיוס	2
השנה החמישית ברציפות לשנה בה החל פער הגיוס	3
השנה השישית ברציפות לשנה בה החל פער הגיוס	3
השנה השביעית ברציפות לשנה בה החל פער הגיוס	4
השנה השמינית ואילך ברציפות לשנה בה החל פער הגיוס	4

לוח ג'

(סעיף 26 ג)

אחוזי הגיוס לצורך הכרה בישיבה מעודדת גיוס	
סדר א' שנת גיוס	סדר ב' אחוז הגיוס להכרה בישיבה מעודדת גיוס
2018	20
2019	20
2020	20
2021	20

20	2022
25	2023
25	2024
40	2025
40	2026
40	2027
51	2028 ואילך

6. הוראות מעבר-צו דחיית שירות
 צו דחיית שירות שניתן מכח פרק ג1 בנוסחו לפני תיקון זה יראו אותו כאילו ניתן מכח סעיף 26ד(ד) בנוסחו בתיקון זה, וסעיף 26ד(ה) בנוסחו בתיקון זה יחול עליו אף שאינו מיועד לשירות בטחון כהגדרתו בפרק ג'1 כמשמעותו בתיקון זה, כיוון שמלאו לו 24 שנים.

7. הוראות מעבר-רשימת הישיבות
 ישיבה שהייתה כלולה ברשימה שקבע שר הביטחון לפי סעיפים 22א, 22ב או 26כד לחוק העיקרי ערב תיקונו של חוק זה, יראו אותה כשיבה שנקבעה לפי סעיף 26 לחוק זה, כל עוד לא הוסרה מהרשימה לפי הוראות אותם סעיפים.

8. הוראות מעבר-מוסד לימוד חרדי
 מוסד לימודי חרדי או חלק ממוסד לימודי המיועד לתלמידים חרדים שהיו כלולים בצו שקבע שר הביטחון לפי סעיף 26ט(א) לחוק העיקרי ערב תיקונו של חוק זה, יראו אותם כמוסד כאמור שנקבע לפי סעיף 26ב לחוק זה.

9. תיקון לחוק יסודות התקציב
 בחוק יסודות התקציב, תשמ"ה-1985 אחרי סעיף 3א יבוא:

הפחתת תקציב 1א3 בחוק זה -
 התמיכות באין
 עמידה ביעדי הגיוס

"חוק שירות בטחון" - חוק שירות בטחון [נוסח משולב], תשמ"ו-1986;

"ישיבה", "שנת גיוס", "יעד גיוס שנתי" -
כהגדרתם בחוק שירות בטחון;

על אף האמור בסעיף 3א, לא הושגו בשנת גיוס
פלונית יעד הגיוס השנתי לא יעלה סכום הוצאות
הממשלה לתמיכה במוסדות ציבור שהם ישיבה
בסעיף התקציב בחוק התקציב השנתי (בסעיף זה -
סכום התמיכה) על הנמוך מבין:

(א) בשנת הכספים - על סכום התמיכה כפי
שנקבע באחד לינואר של שנת הכספים;

(ב) בשנת הכספים שלאחר תום שנת
הגיוס - על סכום התמיכה לשנת הכספים שקדמה
לה

בסעיף 13(א) לאחר המילים "חוץ מסעיף תקציב
הכנסות" ולפני המילים "רשאי שר האוצר" יבוא:
"וחוץ מסעיף תקציב הוצאות הממשלה לתמיכה
במוסדות ציבור שהם ישיבה בחוק התקציב
השנתי";

תיקון סעיף 13(א)
לחוק

בסעיף 13(1א) לאחר המילים "חוץ מסעיף תקציב
הכנסות" ולפני המילים "רשאי שר האוצר" יבוא:
"וחוץ מסעיף תקציב הוצאות הממשלה לתמיכה
במוסדות ציבור שהם ישיבה בחוק התקציב
השנתי".

תיקון סעיף 13(1א)
לחוק